

Michal andis alla

Justiitsminister Kristen Michal esitas eile viimaks tagasiastumisavalduse, aga kokkuvõttes pole suuri muutusi siiski mõtet oodata. lk 2, 4, 10

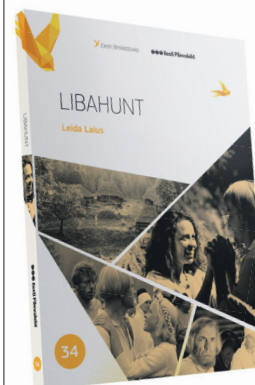

Õpilaste nutikus päästab maailma

Lapsed esitasid noorte leiutajate konkursile hulga ideid, mis oleksid väärt kasutusele võtmist. lk 8-9

Venno nukker hooaeg

Võrkpallur Oliver Venno räägib Eesti Päevalehele, miks ta Montenegro liigas mängimisega rahul ei ole ja kavatseb klubi vahetada. lk 15

Info ja tellimine: eestifilm.epl.ee

LAUPÄEVAL, 8. DETSEMBRIL
SAABUB MÜÜGILE

„LIBAHUNT”

VAID
4,99€
FILM!

+1,15 €
PÄEVALEHE
VÕI LP EEST

Eesti Päevaleht

HIND EESTIS 1,15 EUROT | VÄLISMAAL 2,10 EUROT | NR 278 | REEDE, 7. DETSEMBER 2012

ajaleht.epl.ee

Keskmiselt kukub jõulupidudel üks klaas katki.

Allikas: muretud koduperenaised

Diamond pokaal
1.49 €
(1.99 €)

asko.ee

Ostes e-poest transport vaid 5 €

Kampaania kestab kuni 17.12 või kuni kaup jätkub.

Koostöös:

Swedbank

TEE OSTUD SWEDBANKI JÄRELMAKSUGA - 6 KUUD INTRESS 0%!

Teenuse pakkuja on Swedbank Liising AS. Tutvu teenuse tingimustega kaupmehe klienditeenindaja juures, vajadusel konsulteerige asjatundjaga. Krediidi kulukuse määr on 10,65% aastas järgmistel näidistingimustel: järelmaksu summa 500 €, sissemakse 10%, tagastamise tähtaeg 2 aastat, intress esimesed 6 kuud 0%, järgnevad 18 kuud 9,9% aastas, lepingutasu 19€.

ASKO

JUHTKIRI

Õige samm, kuid lootusetult hilja

Üksainuke lause võib olla rohkem väärt kui 57 lauset – kui see lausuda õigel ajal. Üks ja sama tegu võib olla mitu korda rohkem väärt – kui see teha õigel hetkel.

Eile teatas Kristen Michal justiitsministri ametist tagasiastumisest. Tagasiastumisteadet saatis pikk avaldus, milles Michal teatas, et tema motiiv on „kaitsta Reformierakonda ja valitsuse töövõimet”, et ta „ei lahku süü tõttu”, ning viitas prokuratuuripoolsetele rikkumistele kriminaalasja alguses.

Michal jäi oma tagasiastumisega neli ja pool kuud hiljaks. Ta oleks pidanud ametist tagasi astuma hiljemalt päev enne seda, kui läks kuriteos kahtlustatavana ülekuulamisele ütlusi andma. Michali tagasiastumispõhjendus oli 56 lauset pikem kui tarvis. Piisanuks ühestainsast lausest: „Astun tagasi, sest see, kui justiitsminister on kuriteos kahtlustatav, võib kahjustada kodanike usaldust Eesti õigussüsteemi ja riigi kui terviku vastu.” Punkt. Siis oleks Michal suutnud vältida iseenda maine kahjustamist. Ja oma erakonna, Eesti õigussüsteemi ja Eesti riigi kui terviku usalduse kahjustamist. Siis ta oleks näidanud, et astub tagasi omaenda sisemiste veendumuste tõttu, seades ministrina – ükskõik, kas tundes end kuriteos süüdi või mitte – esikohale Eesti riigi usaldusväärsuse.

Michali praegune samm seda muljet ei jäta. Hilinenud tagasiastumine, mida saatis etteheitev avaldus, viitab, et selle taga oli pigem presidendi surve ja mure

Tagasiastumisest Viivised on kasvanud. Selle valitsuse usalduskrediit ja mandaat on läbi.

aastatagusest elamislubade müügist jms – on õõnestanud inimeste usaldust Eesti riigi vastu. Usalduseta ühiskond ei toimi. Kui kodanikel puudub usaldus valitsusse kuuluvate tipp-poliitikute vastu, õõnestab see kogu ühiskonna õiguskuulekust, sest inimestel tekib küsimus: miks mina pean reegleid järgima, kui „nemad seal” seda ei tee? Usalduskriis mädandab terve ühiskonna eetilist palet.

Ehkki hilinenult ja ebaõnnestunud sõnade saatel – Michali tagasiastumine oli samm õiges suunas. Aga see võinuks usalduskriisi ravida siis, kui oleks astunud juba tükk aega varem. Silvergate'ile hilinedes reageerinud Reformierakond on nagu krediitimaksega hädas võlglane, kelle viivised on kiiresti suurenenud. Suvel piisanuks Michali tagasiastumisest, nüüd enam mitte. Selle valitsuse usalduskrediit ja mandaat on läbi. ●

REPLIIK

Kahepalgeline opositsioon

Riigikogus venitustaktikat harrastav opositsioon püüab jätta muljet kangelaslikust väikese inimese nimel barrikaadidel seismisest. Tundmata poolelhoidu koalitsiooni teerullil vastu, näib mulle nii keskerakondlaste kui ka sotside eesmärk olevat pigem end näidata. Viimane aasta on näidanud opositsiooni nii hambutu kui ka kahepalgelisena. Näiteks kui tekkis DASA afäär, opositsioon suurelt jaolt vaikus. Nemadki olid ju pundis. Kui arutusel oli ESM-iga liitumine, paistis teravalt silma opositsiooni võimetus või vähemalt nõrkus sel teemal oponentidele. Kui puhkes erakondade rahastamise skandaal, hoiti samuti kaasosaliste kombel suu vett täis. Usutavalt mõjumise huvides oodanuks risti vastupidist käitumist. ● **Harry Tuul**

Lk 10 Oma tagasiastumise põhjustest kirjutab justiitsminister Kristen Michal.

VALITSUSKRIIS

Peaminister esitab oma ettepaneku [nimetada ametisse uued ministrid] homme kogunevale erakonna juhatusel ning üks me seal otsustab. Ma ei pea viisakaks enne arutelu konkreetsete nimede ja isiklike hinnangutega spekuloida. Taavi Rõivas, riigikogu liige

Kristen Michal: tunnen endal vastutust

Intervjuu

Kärt Anvelt
vanemtoimetaja

Eile justiitsministri ametist lahkumiseks avalduse esitanud Kristen Michal lausub, et on lahkumist kaalunud kevadest saadik.

●● Süüdistate eilses avalduses kõiki teisi, aga kas te endal tõesti mingit süüd ei näe?

Ma kindlasti tunnen endal lasuvat vastutust ja see on ka üks lahkumise põhjus. Vastutust selle eest, et kõik saaks paremaks. Mul on kurb meel, et selline olukord sai üldse kujuneda. Loomulikult oleksin võinud alati annetajatelt küsida, et kas annetate enda raha, aga ma lihtsalt ei osanud seda tollel ajal küsida. Samas juhin tähelepanu, et minu osalusel tekkis 2011. aasta aprillis erakonnaseadusesse muudatus, et annetada saab ainult oma vara arvelt.

●● Põhjendasite oma avalduses pikalt tagasiastumise põhjuseid. Üks põhjus on, et te ei saanud justiitsministrina prokuratuurireformi teha.

Laiemalt jah. Ma näen, et on vaja teha mingid muudatused kogu selles pooles, mis puudutab kriminaalmenetlust: mis puudutab inimeste põhiõiguste kaitset erinevates repressiivmenetlustes, kus inimene on riigi vastu, riik on suur ja tugev ning inimene on üksik. Kui minu isik ja minu isiku vastased rünnakud saavad takistuseks nende muudatuste tegemisel, siis siit tulenebki minu väga sügavalt isiklik otsus tagasi astuda. Sest ma soovin, et need muudatu-

Justiitsminister lahkus ametist, enda sõnutsi isiklikel põhjustel.

Foto: Rauno Volmar

kui kriminaalmenetluse lõpetamise määrus avaldati ning seal olid anonüümsed väljavõtted, mille vastu pole mul ja ühelgi tavalisel inimesel võimalik end kaitsta. Ja see ongi see, mida on praegu ära kasutatud.

●● Aga ennustame: kas reiting teie lahkumise peale tõuseb?

Arvan, et see võib ka langeda. Aga ma olen olnud Reformierakonnas aegadel, kus reiting oli kaheksa protsenti, ja olen olnud aegadel, kus see on olnud üle 40. Olen olnud ka muudel aegadel ja see pole väga tähtis, sest ega me tõenäoliselt ei mäleta, milline oli Reformierakonna reiting 2008. aastal mingil kuul, vaid meid tegelikult ju huvitab see, mida tookord tegime. See on see, millele ajaloos tagasi vaatada. Reiting on mingi ajutine näitaja, mis tavaliselt peegeldab sulle juba selle ilmumise hetkel minevikku.

●● Ometi, kas teie tagasiastumine võib tipneda ka peaminister Ansipi tagasiastumisega peaministri ja Reformierakonna esimehe kohalt?

Sellist infot mul küll pole.

●● Peate te seda võimatuks?

Ma ei pea seda küll tõenäoliseks. Aga ma ei saa välistada, et Päevalehes on informeeritumad analüütikud kui mina. Aga kindlasti vajab Eesti viimase ajana valitsuskriisi.

●● Olete öelnud, et teid on laimatud ja Silver Meikar on valeatanud. Kas siis, kui ministriametist lahti saate, pöördute prokuratuuri või Meikari vastu millegi algatamiseks?

Olen seda kaalunud selle protsessi algusest peale. Aga tegemist oli kriminaalmenetlusega, kus needsamad õiguskaitseorganid olid ülesandega selgitada tõde. No kujutage nüüd

ette: erakonnast viidi sisuliselt ära kogu kirjavahetus, meiliserver, asjasse puutuvad lepingud, materjalid, vaadati erakonna kontor läbi, tehti kõiki toiminguid. Ütlusi andis üle 60 inimese. Isikute kontoväljavõtted võeti lahti ja rikuti [pangasaldust] vähemalt 82 tunnistajal.

●● Kas näete millalgi võimalust ministriametisse tagasi tulla?

Praegu ma sellega ei tegele. Ei kaalu ka.

●● Nii et riigikokku?

Jah.

●● Kas Reformierakonnas käib

KOMMENTAAR

Reinsalu ei näe vajadust Eesti õiguskaitseasutusi rünnata

Eesti Päevaleht soovis teha intervjuud ka IRL-i esimehe, kaitseministri Urmas Reinsaluga, kes aga nõustus vaid kirjalikke küsimusi vastu võtma. EPL esitas talle ligi 20 põhjendatud küsimust, mille hulgas olid järgnevad.

Kas, kui kaua ja kuidas on kriis mõjutanud valitsuse tööd?

Michaliga seotud kriisi tekkimisel keeldusite andmast hinnangut ja oma nägemust, mida Reformierakond ja Michal tegema peaksid. Ütlesite, et valitsusrahu on tähtsam. Mida arvate nüüd?

MKM-i haldusalas on probleem probleemide otsa: EAS, elektrihind, elektrijaamad, Estonian Air, Tallinna Sadam, maanteeamet. Kas IRL ei näe siin kohta poliitilise vastutuse võtmiseks?

Kas teie hinnangul piisab vaid Michali tagasiastumisest, et valitsuse usaldusväärsus taastada?

Mida arvate Michali avaldusest, et tema tagasiastumine on tingitud prokuratuuri tegevusest, mitte tema enda vigadest?

Skandaali on sattunud ka kesk-

kodusõda? Teie olete kõrvaldatud, keskkonnaministrit Keit Pentus-Rosimannust võib oodata sama saatus. Mõlemad olite kaks tugevat kandidaati erakonna esimehe ja seega ka tulevase peaministri kohale.

Mina seda nii pole vaadanud. Erakond on ikkagi üsna üksmeelne ja ma küll ei näe erakonnas muid muudatusi kui üksteist toetavad ja ühtehoidvad. Arutelud on meil alati olnud tugevad, emotsionaalsed ja ma ei imesta, kui need aegajalt avalikkuse ette tulevad. ●

konnaminister Keit Pentus-Rosimannus. Kas tema sobib ministri ametisse, olles aidanud kaasa oma sugulase pankrotistunud firmast varade välja kandmisel?

Mida peaks valitsus tegema olukorras, kus valitsuse ja koalitsiooni toetus langeb jätkuvalt?

Reinsalu pidas vajalikuks vastata vaid üldise kommentaariga:

„Kõige tähtsam on, et Eestil oleks töövõimeline valitsus. Minu hinnangul on sellel valitsusel töövõime olemas. Ma mõistan Kristen Michali tänast otsust. Valitsuses tehakse meeskonnatööd ja ühe ministri tagasiastumine ei tähenda valitsusremonti. Koalitsioonis määrab iga erakond oma esindajad valitsuses ise, mingit survet ühe või teise ministri osas keegi IRL-ile avaldanud ei ole. Ma ei ole presidendiga ja peaministri vestluste juures olnud, seetõttu ei ole mul võimalik kommenteerida nendevaheliste vestluste sisu. Minu selge seisukoht on, et Eesti õigusriik toimib ja ma ei näe vajadust Eesti õiguskaitseasutusi rünnata.”

w weekend

Columbia
Trying stuff since 1938

Meeste talvesaapad Bugaboot

Külmakindel | Märjakindel | Libisemisekindel

Columbia
Trying stuff since 1938

Suurused: 41-50

142,49€

Naiste talvesaapad Sierra Summette

Columbia
Trying stuff since 1938

Suurused: 37-42
84,99€

Naiste talvesaapad Ice Maiden

Columbia
Trying stuff since 1938

Suurused: 36-42
79,99€

Naiste talvesaapad Snolucky

Columbia
Trying stuff since 1938

Suurused: 38-43
113,99€

Meeste talvesaapad Snowtrek

Columbia
Trying stuff since 1938

Suurused: 42-50
113,99€

Meeste talvesaapad Liftop

Columbia
Trying stuff since 1938

Suurused: 42-48
94,99€

Tüdrukute talvesaapad Rope Tow

Columbia
Trying stuff since 1938

Suurused: 24-36
56,99€

Poiste talvesaapad Rope Tow

Columbia
Trying stuff since 1938

Suurused: 24-40
56,99€

Tooted müügil Weekend'i vabaaja- ja jalatsipoodides üle Eesti!

w weekend

Rakvere Põhjakeskuses, Tõremäe, 32 60517, E-P 10-20
Viljandi Centrum Ostukeskuses, Tallinna tn. 24, 43 33015, E-R 10-19 L 9-17
Võru Kagukeskuses, Kooli tn. 6, 78 64100, E-R 10-19 L 10-18 P 10-16
Rapla Konsumis, Tallinna mnt. 16, 48 90805, E-R 10-19 L 10-16
Paide, Pärnu tn. 6, 38 53205, E-R 10-18 L 10-15
Valga Selveris, Raja 5, 76 61255, E-R 10-19 L-P 10-17
Jõgeva Selveris, Kesk 4, 7721840, E-R 10-19 L 9-16
Kuressaare Kaubamajas, Raekoja 1, 45 33344, E-R 10-19 L-P 10-16

w weekend
— JALATSIPOOD —

Tallinn, Järve Kauplus/ladu, Pärnu mnt. 153 (Järve Keskuse kõrval),
652 4094, E-R 10-19 L 10-18 P 11-17
Tallinn, Merimeisa Selveris, Paldiski mnt. 56, 601 9010 E-R 10-20 L-P 10-19
Tallinn, Haabersti Rimis, Haabersti 1, 672 7770, E-R 10-20 L-P 10-19

E-pood: www.jalatsipood.ee **48H**

VALITSUSKRIIS

Michali juhtum oli juriidiliselt küllaltki keeruline. Kriminaaluurimine ei toonud lõplikku vastust, prokuratuur ei

öelnud „ei” ega „jah”. Õigussüsteemi eest vastutava inimese rinnaesine peab olema hästi puhas. Seal ei tohi

isegi olla kerget varju. Kui me vaatame, kui pikalt on toimunud see keeruline situatsioon ja mis rolli män-

gib justiitsminister Eesti õigussüsteemis, siis ma arvan, et ta tegi väga õige otsuse. **Ene Ergma**, riigikogu esimees

Skandaali ühe vaatuse lõpp: rohkem küsimusi kui vastuseid

Analüüs

Kärt Anvelt, Urmas Jaagant, Lauri Tankler
uudised@ep.ee

Kes survet avaldas? Mida püütakse summutada? Mis edasi saab ja teised Michali tagasiastumisega seotud küsimused.

Eile Eesti avalikkust raputanud justiitsminister Kristen Michali üllatusavaldus puhastas kindlasti mõne jaoks õhku, kuid samuti on selge, et tekitas ka palju rohkem küsimusi. Ministritoolide vangerduste kõrval on olulisel kohal ka Reformierakonna tuleviku küsimused, eri osapoolte roll, ajastus ja siiani vastuseta jäänud küsimused.

Miks siis just nüüd?

Ajastamise kohta selguse saamiseks tuleks mitte vaadata neid asju, mida Michal viimasel ajal teinud on (näiteks kriminaalmenetluse seadustiku töögrupi kokkukutsumine), vaid neid, mida ta teinud ei ole: ta ei olnud kohal näiteks 20. novembri kodanikujuhluse aumärgi väljaandmisel, teda ei nähtud ka paar päeva tagasi põhiseaduse kommenteeritud väljaande esitlusel. Mõlemad oleksid olnud justiitsministri kohustuslikud.

Olulist rolli võis mängida sel nädalal suureks paisunud skandaal erakonnakaaslaste Keit Pentus-Rosimannuse ümber. Mitu korda on püütud just tema nime ette proovida tiitlit „Eesti esimene naispeaminister”, mis tekitab küsimuse, kas viimase tõuke Michalist vabanemiseks andis just vajadus suunata tuli keskkonnaministri pea kohalt kõrvale?

Ja sõnastus on just selline – Michalist vabanemine, mitte avalikkuse surve tagasiastumine, kuigi minister ise ütles, et rahastamiskandaal hakkas tema tööd segama. See ju segas tema tööd tegelikult maikuust alates. Mida kauem Reformierakond lootis leida mõne uue teema, mis summutaks rahastamiskandaali, seda jõulisevalt avalikkus, meedia ja teised osapooled seda üleväl hoidsid. Lühidalt – valitud eitamistaktika ei töötnud.

Ilmselt on selle taga just arvud. Loodusharidusega peaminister Andrus Ansip ei huvita 17 000 hartale allakirjutanut või tuhatkond tänava-

le tulnud, kuid kui mitmed eri trendid hakkavad uuringutes silma paistma, siis arvudesse kiindunud peaminister pöörab pead. Eri arvud näitavad üht: Reformierakonna reiting on mäest alla kihutamas, slepis valitsuse usaldus ja toetus.

Kuluaarides räägitakse, et juba on välja tilkunud Eurobaromeetri küsitluse arvud, mis näitavad valitsuse usalduse katastroofilist langust. Sama katastroofilised pidid olema riigikogu toetusarvud, keda ei usalda 61 ja usaldab vaid 30 protsenti küsitletutest. TNS/Emori viimase küsitluse tulemused andsid Reformierakonna toetusprotsendiks vaid 26, mis on suurim kukkumine aastate lõikes. Valitsuse populaarsusreitingus juhtis opositsioon koalitsiooni ees viie punktiga. Arvudeuskujale on kõik selge.

Kes sellest võidavad?

Kes võidab sellest käigust, kas valitsus, Reformierakond, Michal, Ansip või Pentus-Rosimannus. Võtame lihtsa võrdluse: kui partei oleks käitunud samamoodi nagu IRL elamislubade skandaali ajal, oleks ka Reformierakonna reiting ja ilmselt ka ühiskonna meelsus praegu teistsugune. Kui palju see nüüd muutub?

Ja nüüd tuleb jääda ootama kõiki neid, kes hakkavad vihja-

ma, et avalikkus peaks just neid ministri lahkumise eest tänama: juba eile lekkis näiteks presidendikantsleist ebatahtlikult otsekohesid vihjeid selle kohta, kuidas president Toomas Hendrik Ilves oli peaministrilt pidevalt nõudnud Michali väl-

Eurobaromeetri küsitlus näitab valitsuse usalduse katastroofilist langust.

javahetamist. Küll me kuuleme ka Harta 12 autorite võidukisa ja ühenduse „Aitab valelikust poliitikast” aktivistide rinnaletrummeldamist.

Oravaparteil on siiski lootus, et mingil viisil aitab see kõik kas või Michalil endal veidi aega riigikogus peidus püsida, enda toetajaskond järgmisteks valimisteks uuesti üles ehitada ja loota, et kahe ja poole aasta pärast on kõik unustatud. Küll aga on liiga pikk ootamine tekitanud küsimuse: kas tagasiastumisest tegelikult piisab?

Kas piisab?

Kuna lahkumisavaldusega kaasnesid süüdistused, mitte patukahetsus või ülestunnistused, on tõepoolest paljud küsimused ikka veel lahtised. Esiteks: kes on need ärimed, kelle raha on liikunud eri inimeste kaudu Reformierakonna kassasse? Kes siiski ja mis määral valetas? Mida teevad teised skandaali kistud tegelased: Kalev Lillo, Kalle Palling, Lauri Luik? Aga eelkõige ikka: kes ostis endale mõjuvõimu?

Ka peaminister peaks lubama endale pika nädalavahe- tuse, kus ta on riigijuhtimisest eemal ja peab aru iseenda ja mõne väga hea nõuandjaga. Ansip peaks küsima, kas temas on jõudu peaministrina jätkata, Reformierakond aga hoopis seda, kas senine ebaselgus rahastamiskandaali osas kurnab edaspidigi Ansipit. Peaministri lahkumine ja seega ka valitsuse vahetumine on praegu aga väga vähetõenäoline.

Kui Ansip peaks tagasi astuma, ei ole praegusele valitsuskoalitsioonile tegelikku alternatiivi. Uue peaministri nimi võiks sellisel juhul olla näiteks Urmas Paet või Hanno Pevkur. Michal on sellest mängust mõneks ajaks nüüd väljas, kuid oravatele jääb lootus, et ehk suutis ta Pentus-Rosimannuse uuesti sellesse nimekirja lükkida. ●

KOMMENTAAR

Michali lahkumine probleeme ei lahenda

Juhan Kivirähk

sotsioloog

See uudis on praegu alles nii värske, aga mulle tundub, et nii nagu peaministri mokaotsast poetatud „Jah, ma vabandan”, pole ka Michali tagasiastumisel vallandunud süüdistustelaviin prokuratuuri, ajakirjanduse ja kõikide teiste aadressil ning enese suhtes mitte mingi süü või pahategude tunnistamine. See ei näita puhastumist. Kõik

on Michalile koledasti liiga teinud, aga tundub, et Reformierakonnal tervikuna on see puhastustuli läbi- mata või süü omaks võtmata. See kindlasti praegu neid probleeme ei lahenda. Muidugi pole kunagi küsimus olnud üksnes Michalis ja ka mitte ainult Reformierakonnas. Kui avalikkus on avaldanud meelt valeliku poliitika vastu, siis on see ikka poliitika vastu laiemalt.

Aga kellegi teise tagasiastumist ei hakka ma praegu küll nõudma.

Eile tagasiastumisavalduse esitanud Michali näos võis eile näha silmade sära ja rõõmsaid naeratusi.

Foto: Ilmar Saabas

KOMMENTAAR

Paet: Ansipit pole mõtet välja vahetada

Reformierakonna aseesimees ja välisminister Urmas Paet ütles Kristen Michali tagasiastumist kommenteerides, et see oli justiitsministri enda otsus. „Ma ei seoks seda teiste asjadega (valitsuse püsimise ja erakonna reitingu parandamise vajadusega – toim). Ma ei arva, et elu peaks käima ümber reitingu,” ütles Paet.

Ta rõhutas, et Michali tagasiastumise puhul mängis kindlasti rolli ka inimlik aspekt. „Kui iga päev ikka teda hurjutatakse ja tal ei ole võimalik teha igapäevast tööd, siis selles loos oli ilmselt Michali samm ennustatav,” sõnas erakonna aseesimees. „Keeruline olukus jätkata muudatustega justiitsvaldkonnas, kui ministrit seostatakse vaid ühe teemaga. Ses osas on tema samm mõistatav.”

Paet möönis, et kindlasti on nüüd ühiskonnas päris palju inimesi, kes on rahul, kuid ta lisas, et kindlasti on ka neid, kes leiavad, et ministri tagasiastumine ei olnud õige samm. „Kindlasti on inimesi, kelle vaated on erakonnapõhised, ja nad ei ole enne rahul, kui valitsuses on neile meeldiv erakond,” ütles ta. „Aga Eestis ei ole kellelgi avaliku arvamus- se monopoli.”

Küsimusele, kas juhul kui järgmiseks astuks ametist ka peaminister Andrus Ansip, oleks ta valmis võtma üle erakonna ja valitsuse juhtimise, vastas Paet, et millekski selliseks ei ole põhjust. „Miks peaks praegu esile kutsu- ma valitsuskriisi? Peaministri tagasiastumine seda aga kindlasti tähendaks, aga ma ei näe põhjust, miks seda esile kutsuda,” sõnas ta.

„Mis edasi saab – ma ei ole hiromant. Ei ole olnud elu nii palju ainult Michali ümber, kui võib-olla tundub. Eesti elus on selle aja jooksul tehtud palju olulisi muudatusi. Ma ei hakka homset ennustama,” ütles Paet.

6.12.2012–9.01.2013

HEAD HINNAD

749
~~935~~ **19%**

Lõhe kalamari,
Silver Fish,
140 g, 53,50/kg

129
~~175~~ **26%**

Heeringafilée rollmops,
Kapten Grant,
250 g, 5,16/kg

899
~~1250~~ **28%**

Valgehallitusjuust Brie,
Turek,
kg

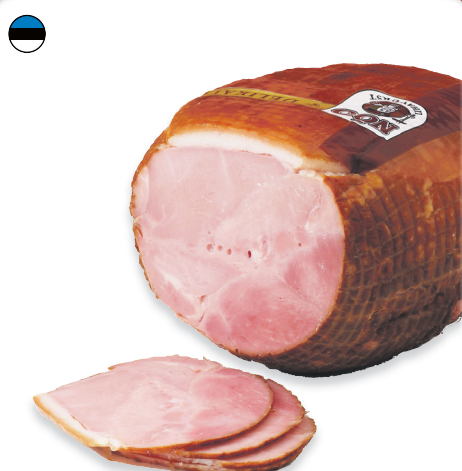
439
~~589~~ **25%**

Kohv Krönung,
Jacobs,
500 g, 8,78/kg

145
~~209~~ **30%**

Verivorst Pöialpoiss suitsulihaga,
Oskar,
500 g, 2,90/kg

529
~~759~~ **30%**

Nõo rulaad,
Nõo Lihavürst,
kg

899
~~1250~~ **28%**

Pesupulber Expert Sensitive 40
pesu, Persil,
3,2 kg, 2,81/kg

079
~~115~~ **31%**

Küpsetuskotid 35x43cm,
Smile,
5 tk/pk, 0,16/tk

549
~~849~~ **35%**

Jahutatud part,
Rannamõisa,
kg

699
~~989~~ **29%**

Fileerullid suitsusingiga,
Karni,
kg

●●● Kruuda: piimatööstuse seadmed Viljandisse ja Põlvasse.
●●● Venemaa välisministeeriumi voliniku sõnul rikuvad Balti riigid absoluutselt kõike.

LIBATEATED

Maksu- ja tolliamet teatas, et mitmed isikud on saanud ameti nimel e-kirju võlateavitusega, mille puhul on tegemist libateadetega. Kirjale lisatud failid võivad sisaldada viirust. **EPL**

VALGAMAAL PÕLES PANSIONAAT

Ööl vastu neljapäeva süttis tõenäoliselt ühe hoolealuse tehtud lõkkest üks Valgamaa Paju pensionaadi majutushoone. Hoonest oli väljunud kuus patsienti, kuid oli teada, et seal

võib olla veel inimesi. Päästjad sisenesid põlevasse hoonesse ja töid välja veel kaks patsienti, kes anti üle hooldekodu personalile. Keegi tulekahjus viga ei saanud. **Delfi**

ISAPUHKUS

Valitsus kiitis heaks muudatuse, mille jõustudes on isal kaks kuud enne lapse sündi või kaks kuud pärast lapse sündi õigus võtta oma keskmise töötasu alusel kümme päeva isapuhkust. **EPL**

Ülikoolid utsitavad elamislubade tingimuste muutmist

Haridusränne

Valitsus plaanib lihtsustada välisüliõpilaste elamislubade protseduure, kuid alles paari aasta pärast.

Lauri Tankler

lauri.tankler@ep.lee

Kui Palestiinas Gaza sektoris elanud ja sealse Palestiina ülikooli juures töötanud Mohammed Abulamddi pärast Tallinna tehnikaülikooli sissesaamist ajutist elamisluba taotlema hakkas, palus siseministeerium lausa kaks korda tal uuesti saata kinnitus piisava sissetuleku kohta, sest pangaväljavõttest polnud sellest võimalik aru saada. Kuna Mohammedi sõnul posti Gazast välja ei liigu, saatis ta DHL-i kullerteenusega Eesti poole oma ülikooli rektori allkirjaga paberi, mis tõendas, et ta on tõepoolest sealt palka saanud.

Nii saigi ta pärast kolme kuud oma ajutise loa kätte, jõudis Tallinna, õpib nüüd õnnelikult küberkaitset, näeb elus esimest korda lund ja imestab selle üle, kui rahulik siin on tema kodukoha pideva sõjaseisukorraga võrreldes.

Palka maksti sularahas

Iraanist pärit Parviz Partovil nii hästi ei läinud: oma teist doktorikraadi tegev noormees ei suutnudki korduvatest selgitustest hoolimata tõendada, et tal on piisav sissetulek ja et ta tuleb siin elamisega toime. Tartu ülikoolis lektorina töötanud mees on nüüd Londonis ja plaanib uuesti oma dokumente siia sisse anda: talle väga meeldib Eestis, siia on jäänud tema sõbrad ja tuttavad.

Mohammedi tööandjal polnud kommet alati palka panka üle kanda, vaid see anti aegajalt sularahas. Mõnikord pani 26-aastane Mohammed selle

panka, mõnikord aga kasutas niisama. Parvizel on jõukas isa, kes on teda pidevalt toetanud, aga seda on keeruline tõendada. Nii on Eesti haridusasutused kaotanud inglise kirjanduse doktorikraadiga õppejõu.

Sissetulekute tõendamise küsimus on vaid üks näide, mida on haridus- ja teadusministeerium koostöös ülikoolidega välja käinud välismaalaste seaduse muutmiseks. Rahvusvahelistumise eesmärgil on kokku pandud hulk soovitusi, näiteks elamisloa lõpptähtaja pikendamine selle nimel, et õpinguid lõpetav tudeng suudaks endale siin tööd lei-

Siseministeerium kavatseb alles järgmise aasta lõpuks eelnõuga valitsusse minna.

da; arvata sisserände piirmääralt välja need, kes töötavad õppejõududena; võimaldada elamisloa taotlemist ka Eestist.

Küll aga tunnevad paljud, et siseministeeriumi vedamisel algatatud protsess venib ja muredega ei tegeleta piisavalt kiiresti.

Novembri keskel saatis rektorite nõukogu ministeeriumile kirja, milles heideti ette, et seadusemuudatused pole kuhugi jõudnud. Ministeerium vastas, et ajakava on paika pandud ja partneritega räägitakse läbi.

Haridus- ja teadusministeeriumi Euroopa Liidu ja rahvusvahelise koostöö osakonna juhataja Kalmar Kurs ütles, et rektorite kiri annab lootust, et 11. detsembril toimuv järgmine kokkusaamine aitab seadusemuudatuste väljatöötamisega edasi liikuda.

Siseministeerium soovib alles järgmise aasta lõpuks eelnõuga valitsusse minna, haridusministeerium ja ülikoolid tahaksid aga end Euroopa Liidust väljaspool juba reklaamima hakata. ●

Palestiina tudeng Mohammed Abulamddi on bürokraatia läbinud ja õpib külmas Tallinnas küberkaitset. Lumega on ta juba sõbraks saanud.

Foto: Sven Arbet

KOMMENTAAR

Avalikku debatti pole olnud

Jaak Aaviksoo

haridus- ja teadusminister

Ma ei oska öelda, missugune on ühiskonna hoiak, kui me avame senisest enam oma tööturu kolmandate riikide tippspetsialistidele. Arvan, et võiksime olla hästi avatud: tulevik sõltub väga palju sellest, kui palju suudame luua kõrge lisandväärtusega töökohti kvalifitseeritud personalile. Iga selline töökoht toob alla terve rea töökohti ja see peaks olema avalikes huvides.

Aga väga selget poliitilist kokkulepet ei ole. Oleme olnud ju tegelikult üsna konservatiivsed ja seda lähenemist ma mõistan. Kui meie keeleline-kultuuriline keskkond ohtu satub, siis ei ole see kindlasti midagi sellist, millele ma sooviksin kaasa aidata. Aga ma usun, et doktorikraa-

diga spetsialistid ei ohusta meie kultuuri ja keele säilimist, hirm on võib-olla liiga suur.

Järgmine küsimus on selles, et siseministeerium ei vastuta ainult migratsiooni seaduslikuse ja vastava poliitika teostamise eest, vaid me kontrollime ka Euroopa Liidu piiri. See on ligipääs ka Euroopa Liidu tööturule ja elamislubadele ja see eeldab koordineerimist laiemas plaanis.

Paraku on näiteid, kus õppimise sildi all on tulnud teistel eesmärkidel Eesti Vabariiki ja see on määrinud meie mainet. Sellepärast arvan, et seda tuleb arvesse võtta ja võimalikud augud kinni toppida.

Aga mulle meeldiks ka, kui me kiiremini edasi liiguksime. Üks aasta selle probleemi lahendamiseks võiks olla piisav aeg.

Keskkonnaminister: aitasin isa palvel teda Autorollo asjades

Skandaal

Keit Pentus-Rosimannuse sõnul ei ole ta osalenud isa pankrotistunud firma Autorollo juhtimises.

Urmas Jaagant

urmas.jaagant@ep.lee

Skandaal keskkonnaministri ja tema isa firma Autorollo ümber sai jätku eile, kui Eesti Ekspress avalikustas väljavõtted Pentus-Rosimannuse ja Autorollo raamatupidaja kirjavahetusest. Jääb mulje, justkui oleks Pentus-Rosimannus tegelenud firma juhtimisega.

Juba varem on avalikuks saanud, et keskkonnaministri ja tema abikaasa Rain Rosimannuse vastu on kohtus lagi 500 000 euro nõudega.

Pole omanik olnud

Keit Pentus-Rosimannus ütles, et tal ei ole midagi lisada. „Autorollo nõuete kokkustaja on esitanud minult raha nõudmiseks tsiviilhagi, ma ei saa kohtuvaidlusesse puutuvaid detaile kahjuks lehes kommenteerida,” sõnas ta. „Mulle proovitakse inkrimineerida vastutust mitu aastat tagasi minu isale kuulunud osahingu juhtimise eest, aga ma ei ole teinud ega otsus-

tanud OÜ-s Autorollo ühtegi tehingut ega olekski saanud seda teha, sest ma pole kunagi olnud ettevõtte juhatusel ega omanik.” Keskkonnaminister peab toimuvat inetuks ja pahatahtlikuks temavastaseks kampaniaks.

„Minu isa oli 2008. aasta kevadest kuni 2010. aasta kevadeni ettevõtte omanik ja üks juhatuse liikmetest, kel olid kõik volitused ettevõtte juhtimiseks, majandusseisust jooksva ülevaate saamiseks ja igapäevase majandamise korraldamiseks,” selgitas Pentus-Rosimannus. „Ajajal, kui isa haiglas oli, aitasin isal tema enda palvel asjast jooksvat ülevaadet saada ja infot edastada. Arvan, et iga tütar teeks sama, kui isa paluks.”

Kõik tollased e-kirjad, mida Eesti Ekspress on Pentus-Rosimannuse arvates kontekstiliselt kasutanud, on saadetud tema isa palvel ja teadmisel. „Kas ma teadsin, et isal ei läinud ettevõttega nii hästi, kui ta seda ostes lootis? Ma olen ju ta tütar, muidugi ma nägin kõrvalt neid üleelamisi, mis masu tema jaoks kaasa tõi, aga veel kord – talle kuulunud ettevõtet ma juhtinud ei ole ega ole ka kuidagi tekitanud kahju selle firma võlusaldaajatele,” kinnitas ta. ●

Benita

Tiipptasemel hooldus ja hoolitsus

Taastusravi & Õenduskodu Benita

- Toetav taastusravi
- Hooldusravi
- Toetatud elamine ja päevahoid eakatele
- Inva- ja seeniorturism
- Ravi- ja lõõgastusprotseduurid
- Rehabilitatsiooniteenus

Hind alates 29 € päeva / inimese kohta majutusele ja täispansionile.

Küsi nõu telefonil 67 44 600 ja tule majaga tutvuma!

Taastusravi & Õenduskodu Benita
Niitvälja, 76616 Keila vald, Harjumaa, Eesti
info@benita.ee • www.benita.ee

MMG & RAVIKESKUSED

Ainult üks rahvas sünnib suusad jalas
– kõiki teisi aitab HAWAII EXPRESS

www. facebook .com/hawaiiexpress

HAWAII EXPRESS

FISCHER SALOMONSON ATOMIC Völkl DESCENTE SOCKS COLMAR
 Billabong TECNICA TRESPASS KARHU Roedel SPORTS BOGNER SCOTT NITRO HOLMENKOL YOKO uvex OAKLEY sportful

TALLINN Hawaii Express Pirita 53 443 777, Hawaii Express Al Mare 53 333 396, Hawaii Express Järve 53 333 566, Hawaii Express Kristiine 53 333 665, VIIMSI Hawaii Express Randvere tee 6, 53 333 266, TARTU Hawaii Express Zeppelin Turu 14, 53 333 502, Hawaii Express Lõunakeskus Ringtee 73, 53 333 603 PÄRNU Hawaii Express Aida 7, 444 0470, NARVA Hawaii Express Linda 1, 356 9422, RAKVERE Hawaii Express Laada 14, 53 333 721, VILJANDI Hawaii Express Tallinna mnt 41, 53 333 591, KURESSAARE Hawaii Express Tallinna tn 58, 453 3042, HAAPSALU Hawaii Express Tallinna mnt 1, 53 333 149, JÕHVI Hawaii Express Lille 3, 332 5759, VÕRU Hawaii Express Lembitu 4, 53 333 617, OTEPÄÄ Hawaii Express Tartu mnt 1A, 53 333 629, VALGA Hawaii Express Raja 5, 76 61 284, PAIDE Hawaii Express Rüütli 10, 385 1541, PÕLVA Hawaii Express Tuglase 1, 79 94 945

Hooldus ja garantii Hawaii Expressi kauplustes. Kõik pildid on illustreeriva tähendusega. Kaubavaliik kaupluste lõikes erinev. Kõik hinnad kehtivad Hawaii Expressi kauplustes. Hawaii Express jätab õiguse hinnamuutusteks.

www.hawaii.ee

Sebrapost, kaevuluugivõrgud ja hein noored leiutajad päästavad maailma

Noorte leiutajate konkursile saatsid kooliõpilased sadu ettepanekuid. Täna antakse üle auhinnad, ideed aga hakkavad elama oma elu.

Lauri Tankler
lauri.tankler@epl.ee

Täna teletornis peetaval autasustamistseremoonial antakse pidulikult üle parimate noorte leiutajate auhinnad. Kuigi me veel ei tea, keda pärjatakse, otsustasime valida mõned ideed näitamaks, kuidas nii ühiskondlikud probleemid kui ka lihtsalt tädi aitamise soov võivad uusi loovaid lahendusi esile kutsuda.

Teadusagentuuri, haridus- ja teadusministeeriumi ning teaduskeskuse Ahhaa korraldatud õpilaste leiutajate konkurss sai tänavu lausa 690 ideed. Agentuur pani kokku nimekirja 34 eri leiutisest, tutvustame siin mõnda neist.

Võrgud kaevuluukide alla

Esiletoodud ideedest kaks olid üpris sarnased ning muretsesid ühe ja sama asja – avatud kaevude ja kaevuluukide varastamise pärast. Nii Tartu kommertsgümnaasiumi viienda klassi poiss Marko Laane-

mäe kui ka Viimsi keskkooli 8. klassi õpilane Mark Jõgar panid paberile enam-vähem sama mõtte: avatud kaevud on ohtlikud ja kuidagi tuleks õnnetusi ära hoida.

Ka lahendus on sarnane: kaevuluukide alla tuleks paigaldada turvavõrk, mis oleks esiteks niivõrd tugev, et kui keegi sinna sisse kukub, suudaks see tema kukkumist pehendada. Teiseks peaks võrk olema niisugusest materjalist, mida ei tahe- takst varastada.

Päästevõrk annab Mark Jõgari arvates „inimestele võimaluse luugivarguse ja kaevauku kukkumise korral ellu jääda ning vähendada raskete vigastuste saamist.” Tema hinnangul ei hakka varas eemaldama võrku ega teise variandina väljapakutud mittemetallist luuki, sest kaevuluuke varastatakse just metalli väärtuse pärast. „Võrgu eelis on see, et sellega saab katta ka äravoolukanalisatsiooni auke ning vesi pääseb sellest lihtsalt läbi,” kirjutas ta ja lisas oma idee veel joonistuse.

Marko Laanemäe põhjendab oma ideed üpris tõsiste sõnadega. „Siiani pole keegi selle probleemiga tegelenud põhjalikumalt, et tulevikus vältida samasuguseid õnnetusi,” kirjutab ta. „Olen valmis jagama oma ideid probleemi lahendamiseks, kuna mulle ei ole ükskõik, mis toimub minu kodumaal, mida ma armastan ja kus ma tahan elada.” Kui teostatav on poiste mõte? Kaevukaante murega tegeleva tehnilise järelevalve ameti avalike suhete peaspetsialist Anu Võlma vastas, et idee on tõepoolest huvitav ja igati tervitatav. „Kuivõrd hetkel on see alles idee tasandil ja lahenduse täpset kirjeldust ega prototüüpi veel pole, siis reaalse teostuse osas on raske midagi öelda,” lisas ta. „Idee edasiarendamisel on tehnilise järelevalve amet valmis igakülgselt koostööks.”

Valgustatud sebrapostid

Üks lühemalt kirjeldatud, kuid väga sügava sisuga idee

tuli konkursile Parksepa keskkooli esimese klassi poisi Kauri Evestuse sulest või pliiatsist. „Sebrapost aitab jalakäijatel turvaliselt üle sõidutee minna. Sebrapostid on pandud ülekäiguradade juurde kahele poole teed ja hakkavad vilkuma, kui jalakäija ülekäigurajale astub. Vilkuva posti järgi teab autojuht, et jalakäija on teel, ja ta jätab auto seisma,” seisab ideekavandi juures. Lakoonilise selgituse illustreerimiseks on juurde joonistatud pilt, mis ütleb veel tuhat sõna.

Maanteeameti liikluskasvatuse talituse juhataja Urve Sellenbergi sõnul on tõepoolest kõik tegevused, mis parandavad nähtavust, alati kaalumist väärt.

„Ülekäiguradade ohutumaks muutmise võti ongi nende kohtade muutmise paremini nähtavaks ja nn sebrapost võiks olla üks sellistest võimalustest,” nimetas Sellenberg. Tema sõnusti märkab autojuht halva nähtavuse tõttu tihti peale mitte ületuskohta, vaid teed

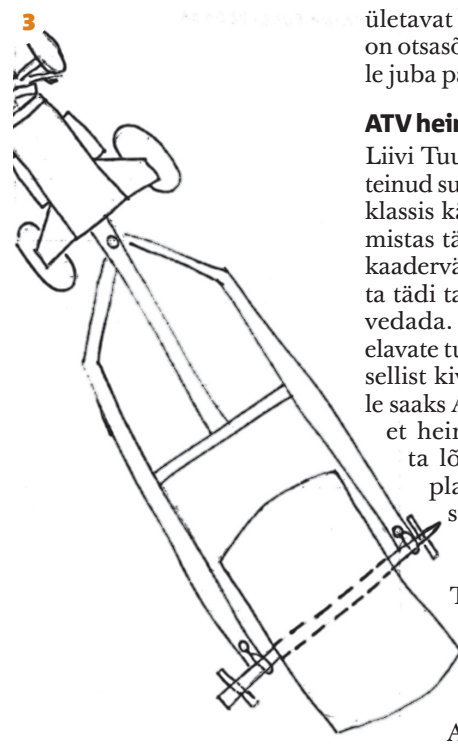
ületavat jalakäijat. „Ning siis on otsasõit jalakäijale tihti peale juba paratamatu,” nentis ta.

ATV heinarullivedaja

Liivi Tuus kahetseb, et nad ei teinud suvel pilti, kui praegu 7. klassis käiv poeg Miikael valmistas tädi juures nokitsedes kaadervärgi, millega sai aidata tädi talli juurde heinarulle vedada. „Miikael käis külas elavate tuttavate juures ja otsis sellist kivivedamisplaati, mille saaks ATV-le järele haakida, et heinarulle vedada. Kui ta lõpuks sellise metallplaadi leidis, selgus, et selle vedamine oleks olnud ATV-le liiga raske,” selgitas Liivi Tuus. Siis oligi Miikael otsustanud ise kokku panna mehhanismi, millega saaks ühe heinarulli korraga ATV-ga ära viia.

„Heina kogus, mille ta hobuste jaoks traktoritega teha laseb, on suur ja traktoristidele tuleb heina tegemise eest palju maksta,” kirjutas Miikael.

„Mul on ATV ja ma otsustasin tädi aidata heinarullide talli lähedalt põllult talli juur-

- 1- Valgustatud sebrapostid (Kauri Evestus)
- 2- Kaevu turvavõrk (Marko Laanemäe)
- 3- ATV heinarullivedaja (Miikael Tuus)

apallivedaja – ja aitavad tädi

de vedamisel. Mul ei õnnestunud laenata külameestelt ühtki metallplaati või madalat alust, mida oleks saanud ATV haagisekonksu külge kinnitada ja millele oleks hiigelsuure heinarulli saanud peale veeretada. Seetõttu olin sunnitud heinarullivedaja ise välja mõtlema ja valmis ehitama.”

Kõige suurem mure oli sellega, kuidas heinarullist puulatt läbi suruda, sest tegemist on üpris tihedalt pakitud heinaga. Selle jaoks tegi Miikael ümara kinnituslati otsa teravaks ja surus selle ATV kaitserauaga heinarullist läbi. Ülejäänud oli vaid kinnituse küsimus ja vedu saigi alata. Suve jooksul vedas niiviisi põllult 400 meetri kaugusel asuvasse hobusetalli 35 heinarulli.

„Oma leiutisega tegin rõõmu ja hoidsin kokku tädi raha,” kirjutab ta lõpuks. Selle peale, et kaadervarki leiutiseks nimetada, tuli ema Liivi sõnutsi Miikaeli vanem õde ja nii saigi joonised konkursile saadetud.

Biologunevad lehevõrgud

Tallinna muusikakeskkooli 7. klassi poiss Karl-Erik Laas mõtles, kuidas saaks sügiseti rahuli-

kult nautida langenud puulehtedes hullamist ega peaks palju mõtlema nende riisumisele. Tema lahendus on lihtne: panna puude alla võrgud, millele lehed langeksid, ja hiljem saaks need vaid kokkulappimise või rullimisega ära viia.

„Võrgu tihedust on võimalik valida vastavalt puulehtede suurusele (vahtralehed on suured, kaselehed on väikesed),” seisab seletuses. „Võrk ei ole jäik ja võrgusilmade vahelt pääseb maapinnale ja murule õhk ja pääseb ära voolama vesi. Võrk kinnitatakse maapinnale spetsiaalsete klambritega, mis paigutatakse äärtesse.”

Eesti maaülikooli aianduse osakonna dotsendi Sirje Vabriti sõnul on tegemist huvitava ideega, mis väärib edasiarendamist.

Vabrit pakkus veel mõtteid: rullimise asemel võiks olla võimalik võrgu nurgad lisanööridega kokku tõmmata, et moodustuks lihtsamini transporditav kott. Samuti pidas ta küsitavaks neid klambreid, millega idee autor soovis võrgu maapinnale kinnitada. „Mõelda võiks ka, et kus ja kuidas lehevõrke kõige ökonoomsem kasutada oleks ja kuidas võrke pärast lehesadu puude alt üles leida,” nime-tas ta veel. ●

Uudised

Soovid põhjalikke uudiseid ka homme lugeda?

Telli Eesti Päevaleht ja uudised jõuavad Sinuni nii paberlehenä kui digilehenä.

Tellimine: tel 680 4444, www.epl.ee/tellimine

Foto: Martin Dremļjuga

Luukase preemia sai Katri Raik

Laureaat. Eile kuulutati Aadu Luukase tänavuse missioonipreemia laureaadiks Tartu ülikooli Narva kolledži direktor Katri Raik, kes pälvis laureaadipreemia väärtusega 32 000 eurot.

Esmakordselt said preemiarahast osa ka ülejäänud viis kandidaati, keda tunnus-

tati 6400 euroga. Nominendipreemia pälvivad spordielu edendaja Igor Šinkevitš, peapiiskop Andres Põder, lasteportalide looja Janika Leoste, kuulumispuudega laste heategevusorganisatsioon MTÜ EMERK Audiere ja põhikooliealistele lastele suunatud kristlik heategevusorga-

nisatsioon MTÜ Lastekeskus Tähetorn.

„Aadu Luukase missioonipreemia on minu jaoks suur au ja tunnustus,” ütles Raik. „Meil on Aadu Luukasega nii mõndagi ühist: ka tema pühendus venelaste ja eestlaste loimimisele, millest on saanud mõnes mõttes minu elutöö.” EPL

Kohus karmistas Kesküla mõrvaasjas neidude karistusi

Röövmõrv

Tallinna ringkonnakohus karmistas eile kunagise tuntud korvpalluri Kert Kesküla röövmõrva kohtuasjas süüdimõistetute karistusi. Kohus jättis jõusse röövmõrvas süüdi mõistetud Nikolai Sokolovi (19) 12-aastase ja 17-aastase Edgari kaheksa-aastase vangis-

tuse, kuid tühistas röövmõrva kaasaaitamises süüdi mõistetud 16-aastase Elina ja 17-aastase Jevgenia varasemad osaliselt tingimisi vangistused ja mõistis neile täies ulatuses reaalsed vanglakaristused. Ringkonnakohtu otsuse kohaselt peab Elina vangelas ära kandma viie- ja Jevgenia kolmeaastase vangistuse.

Kert Kesküla noahaavade ja löömisjälgedega surnukeha leidis politsei mullu 28. septembril. Kohtuprotsessi käigus neid end mõrvale kaasaaitamises süüdi ei tunnistanud. ● ERR

Täna Delfis:
Kes asub Kristen Michali kohale
justiitsministriks?

KÕRGEMA KOHTU
LORDKANTSLERI KANTSELEI
ÄRIÜHINGUTE KOHTU
NR 5220, 2012
SEOSSES
ZURICH SPECIALTIES LONDON LIMITED
ja
SWISS RE INTERNATIONAL SE ÜHENDKUNINGRIIGI
FILIAALI
ja

2000. aasta finantsteenuste ja -turgude seadusega

TEATAME KÄESOLEVAGA 2000. aasta finantsteenuste ja -turgude seaduse §114 alusel, et Inglismaa ja Walesi Kõrgem Kohus andis 2000. aasta finantsteenuste ja -turgude seaduse §111 ja §112 alusel 6. novembril 2012 oma korraldusega loa rakendada skeemi („skeem”) ettevõtte Zurich Specialties London Limited („ZSL”) kindlustustegevuse võõrandamiseks ettevõtte Swiss Re International SE Ühendkuningriigi filiaalile („Swiss Re”). ZSL-i kindlustustegevuse võõrandamine Swiss Re-le nimetatud skeemi kohaselt jõustub 1. jaanuaril 2013 kell 00.01.

Kindlustusvõtjatel, kelle poliisis märgitud kindlustusleping võõrandatakse nimetatud skeemi kohaselt ja kellel on kindlustusriisk asukohariigiks (määratletud 2000. aasta finantsteenuste ja -turgude seaduses) märgitud Eesti, on õigus oma poliis ühe kuu jooksul alates käesoleva teate avaldamisest tühistada.

Swiss Re kontaktandmed: S Vigar (tel. +44 20 7933 4648, e-post: SRIPart7_2012@swissre.com).

Veebiaadress: www.swissre.com.

Koostatud 7 detsember 2012.

VÄIKEVALDADEST

Osa neistki, kes omavalitsuse kodanikuna kirjas, käivad „kodus” vaid kord aastas, et metsast jõulukuuske tuua.

AJAKIRJANIK **SULEV OLL** (MAALEHT)

VEEBIDEMOKRAATIAST

Veebis protestiallkirja andmine on võrreldav erootikaportaalist saadava rahuldusega: mõlemad on kergesti kättesaadavad, ent tõelisusest irdunud tegevused. MEEDIAEKSPERT **IVO RULL** (POSTIMEES)

RIKKUSEST

Rikaste riikide klubisse kuuluvate OECD riikide keskmine päevapalk oli 2010. aastal 135 dollarit, arenevate Aasia riikide linnastunud osades 12 dollarit. MAJANDUSANALÜÜTIK **PEETER KOPPEL** (EESTI EKSPRESS)

LOODUSEST

Eestis on tegelikult hundiuputus, kuid sellest ei julge keegi rääkida.

SAAREMAA LAMBAKASVATAJA **KAIDO EIGO** (MAALEHT)

JUSTIITSMINISTER selgitab, miks ta otsustas ametist tagasi astuda

Ma ei lahku süü tõttu

Kristen Michal

justiitsminister

Otsustasin Eesti Vabariigi justiitsministri ametist tagasi astuda. Ma lahkun, et kaitsta Reformierakonda ja valitsuse töövõimet. See on minu isiklik otsus. [...] Sellist otsust – ametist tagasi astuda – ei tee ükski valitud isik hetkeemotsioonist lähtuvalt. Olen selle enda jaoks põhjalikult läbi mõelnud ja selgitan, miks selline otsus sündis.

Lahkun, sest pean raskendatuks töötamist olukorras, kus näen oluliste muudatuste vajadust õiguskaitse valdkonnas, kuid nende tegemine on minu isiku vastaste rünnakute tõttu sihilikult takistatud.

Rea samme inimeste põhiõiguste paremaks kaitsmiseks oleme juba astunud. Oleme viinud seadustesse muudatused, mis nõuavad inimeste teavitamist nende eraelu riivamisest. Oleme sätestanud loetelu, keda üldse ja millisel juhul võib vabas Eestis jälitada. Suurendasime märkamatavalt rahastamisvõimalusi õigusabiks neile, kes seda vajavad. 2015. aastast rakedub jälitustoimingute info-süsteem, mis annab ülevaate

varjatud jälitustegevusest. See töö peab jätkuma.

Ma ei saa olla ministrina rahul ka sellega, et rahvusvaheline korruptsioonivastane organisatsioon GRECO andis oma hindamisvisiidil Eestisse prokuratuurile esialgselt murettekitava hinnangu. GRECO hinnangutest üks olulisem seisukoht puudutab järelevalvet prokuratuuri üle. GRECO peab probleemiks ka huvide konflikti ja korruptsiooniriski prokuratuuris.

Näen probleemi, et prokurörid ei arutagi eetikakoodeksi piiridel käimist, mis keelab üht konkreetset juhtumit kasutada enesereklaamiks. Mida muud kui enesereklaam on pikad persooniintervjuud ühe kriminaalasja alguses? Kas see on erapooletu infojagamine või juba ette publiku häälestamine?

Samuti on kõhedust tekitav käitumine kutsuda inimesi üles andma kriminaalasjas tunnistusi ja lubada ette iga ühele karistamatust, kui vaid antakse sobiv tunnistus. Kes Eestis võib olla kindel, et ka tema vastu seda ühel päeval ei rakendata? [...]

Eetilisel kaheldav ja seadusrikkumise piiril on anda ühele tunnistajale kaasa tema tunnistus, et suunata või mõjutada teisi tunnistajaid andma seejärel soovitud tunnistusi. See aga on Eesti Vabariigis juhtunud fakt.

Muutmist ja täiendavat ressursi vajab ka eeluurimissüsteem, mille kohta saime hiljuti kõik murettekitava uudise, et Eesti lipu rüvetajad võivad jääda karistusest, sest eeluurimine on venitatud üle igasuguste mõistlike tähtaegade ja

järelevalve ei ole toiminud. See kõik ei ole vastuvõetav.

Olen nende probleemide lahendamiseks juba mõni aega tagasi algatanud protsessi, kuhu on kaasatud nii prokuratuur, advokatuur, siseministeerium kui ka parlamendierakonnad. Selle protsessi ülesanne on 2013. aasta suveks välja pakkuda seadusemuudatused, et iga Eesti inimese põhiõigused oleksid kaitstud.

Annetuste uurimine

Konkreetne annetuste uurimine lõpetati selgel põhjusel. Juhtiv riigiprokurör Heili Sepp kirjutab 23. novembri Postimehes: „Praegusel juhul lõpetas prokuratuur riikliku süüdistuse esindajana kuriteokahtluste menetlemise ja deklareeris selgelt, et süüdistuseks ei ole alust.”

Kas seda saab veel mustvalgemalt öelda? Ma ei lahku süü tõttu. Reformierakonna poliitika ei ole olnud ega ole müüdav. [...]

Kuid võibolla oli just sellist juhtumit vaja, et märgata meie õigussüsteemi auke ja vajaka jäämisi ning seda, et süüdistuse presumptsiooni mõistmine on Eestis kahjuks idaeuroopali-kult habras. Süütut inimest ju ei uuritaks, sest kui juba uuritakse, siis ei saa ju olla süüta?

Kui asjad ei muutu, kardan, et kriminaalmenetlusi, mille proportsionaalsuses on põhjust kahelda, tuleb Eestis veel. [...]

Näen, et põhiõiguste kaitse valdkonnas on vaja teha muutusi. Muutusteks on vaja mandaati ja avalikkuse toetust. Ma lahkun, et asjad saaksid korda tehtud. ●

MINISTEERIUM tegi kõrgharidusreformi lõpus väärsammu

Sada väikest monopoli

Mati Heidmets

Tallinna ülikooli professor

Kõrgharidusreform hakkab lõpusirgele jõudma. Magustoiduks otsustas haridusministeerium määrata ülikoolidele vastutusvaldkonnad. Ministeeriumi kõrghariduse osakonna juhataja Marti Laidmetsa sõnul on „... meie mõte paika panna, kes mille eest vastutab” (EPL 5.12). Vastutusvaldkondade tekitamist iseloomustab kaks asjaolu. Esiteks: vastutusvaldkonna sisu ehk mida vastutamine tähendab ja kuidas on see seotud riigipoolse rahastamisega, on täiesti määratlemata. Teiseks toimub valdkondade määratlemine põhimõttel: kus vähegi võimalik, tuleb piirduda ühe vastutava õppeasutusega.

Siit loen ma välja selge tagamõtte: tuleb lõpetada nn riigisene dubleerimine, taastada olukord, mis valitses minu ülikooliajal, kui enamikus õppe-suundades on Eestis üks pakkuja ja üks vastutaja. Kuna alates järgmisest aastast on maksumaksja raha ainus eestikeelse ülikooliõppe finantseerimise allikas, siis tänu vastutusvaldkondadele dubleerimine pikkamööda kaobki. Niinimetatud mittevastutajad surevad aja jooksul iseenesest, ilma keelamise ja käskimiseta välja. Sest miks peaks riigi raha kulutama akadeemilistele üksustele ja õppekavadele, kes millegi eest ei vastuta. Haridusreformi magustoit annab meile kaks tulemust: mittevastutajate vaikselt lahkumise ja sadakond vastutavat monopoli.

Hea elu

Mitmed teaduskonnad ja instituudid Eesti ülikoolides leiavad end mõne aja pärast riigisese monopoli seisundis. Monopoliloojate peamine argument on see, et konkree-

rida tuleb maailmaga, mitte omavahel. Kui teadustöö osas on selline lähenemine arusaadav, siis ülikooliõppe puhul silmakirjalik. Eesti õppekavade avamine rahvusvahelisele konkurentsile nõuab ka meie õppejõudkonna kujunemist tegeliku (mitte näilise) rahvusvahelise konkursi abil ja üliõpilaskonna formeermist laiemalt kui ainult Eesti noortest. See on võimalik vaid peale kahe eeltingimuse täitmist: need on üleminek ingliskeelsele õppele ja Eesti õppejõudude palgataseme lähenemine arenenud riikide omale. Kui see on juhtunud, satuvad Eesti õppejõud ja õppekavad tõepoolest tegelikku (rahvusvahelisse) konkurentsituatsiooni. Kuna nii palgataseme kui ka õppekeele osas on meil veel arenguruumi – keele puhul pole selge, kas me muutusi nii väga tahamegi –, siis on riigisises kon-

seal, kus praegu tõsist konkurentsi pole, püüaks riigimees selle tasapisi tekitada. Et oleks pinget, dialoogi ja vastastikust kontrollimist, et oleks vigade parandamist ja lollustele osutamist. Sest riigimees on juba taibanud: Eesti ei saa olla „üks ja õige”, Eesti ongi debatt ja otsimine. Sealhulgas ka akadeemilises maailmas.

Vintske Eesti

Dilemma „üks või mitu” on tegelikult päevakorras mitte ainult kõrghariduses, vaid ka Eesti elus laiemalt. Küsimused on keerulised: mil määral talub üks väike riik sise-maist konkurentsi ja erimeelsusi, milline on Eesti jaoks sobiv ühiskonnamudel: kas rohkem ühismõtlemisele või hoopis dialoogile ja erimeelsuste kokkutoomisele toetuv? Kas Eesti on tubli ja tugev siis, kui asju suunab kindlakäeline juht, või hoopis siis, kui meil toimetavad mitmed eripalgelised ja vastuolulised liidrid. Kas meil peaks olema üks või mitu (õiget) arusaama Eesti asjast ja ajaloost, kas üks või mitu avalikku arvamust voolivat meediavõimu ja päevalehte, kas üks või mitu ühiskonnaanalüüsi arendavat ülikooli jne.

Peale taasisesivsujumisjärgset killustumist on juba mõnda aega tunda „ühe ja õige” ihalust mitte ainult poliitikute peades, vaid ka paljude inimeste hinges. Maad võtab soov liita, koondada ja monopoliseerida, taustaks loodetavasti siiras usk, et ühtse ja terviklikuna, ilma paadikõigutajateta, on Eesti tugevam. Minu veendumuse kohaselt on see ohtlik illusioon. Eriti just keerulistes oludes, kus Eestil tuleb olla vintske ja leidlik, on sisemine dialoog ja eri mõttepesades toimuv otsimine hädavajalikud. Konkurents nii poliitikas kui kogu mõtteruumis teeb meid tugevamaks, mitte vastupidi. Sellest loogikast lähtuvalt on haridusministeeriumi tugevalt monopolimaitseline ja selle kaudu akadeemilist dialoogi lõhkuv „magustoit” samm vales suunas. Ühest äärmusest lahsti saamiseks pole mõistlik ummisjalu teise tormata. ●

HILLAR METSA METSIK MAAILM

SAKSA SÕDURID TÜRGIS

Saksamaa valitsus kiitis heaks osalemise NATO missioonil, mille raames paigutatakse Türgi Süüria piirile Patriot-raketid, sinna saadetakse ka kuni 400 sõjaväelast. **Delfi**

WASHINGTONI OSARIIGIS ON KANEP NÜÜD SAADAVAL

USA Washingtoni osariigis on marihuaana omamine alates eilsest seadusega lubatud. Kõikil vähemalt 21-aastastel isikutel on lubatud omada kuni üks unt (28,4 grammi) kanepit,

kuid selle avalik suitsetamine on seadusvastane. Marihuaana legaliseerimine kiideti heaks kuu aega tagasi paralleelselt presidendivalimistega toimunud referendumil. **Delfi**

EUROOPA KOMISJON TAHAB ROHKEM VILEPUHUMIST

Euroopa Komisjon võttis vastu uued reeglid väärkäitumise teatamise ehk nn vilepuhumi-se kohta, et julgustada töötajaid andma teada võimalikust korruptsioonist, pettusest või muust

raskest rikkumisest. EL-i töötajatele tuletati meelde, et nende jaoks pole vilepuhumine lihtsalt õigus, vaid kohustus. Statistika järgi puhub aastas viit umbes viis komisjoni töötajat. **EPL**

Türgi maadleb suure Süüria sõja-põgenike tulvaga

Telegramm

Priit Simson
Gaziantep, Türgi

Eesti Päevalehe ajakirjanik Priit Simson koges Lõuna-Türgis Gaziantepis, kuidas Süüria kodusõja mõju valgub üle piiri.

„Kõige hullem on see, et sa ei tea, kes on vaenlane. Kes sind tulistab? Oleks see teada, oleks lihtsam,” räägivad Süüriast Türgi rahu otsima tulnud Süüria tudengid oma õppejõule, Mehmet Ercan Nergizile.

Süüria üliõpilasi oli Türgi piirilinn Gaziantepi Zirve ülikoolis juba enne päris palju. Nüüd, kui piiri taga mõllab sõda, ütleb programmeerimist õpetav Nergiz, on neid veelgi juurde tulnud. Paljud neist arvestusega, et mõneks ajaks nad kodumaale tagasi ei pääse.

Maailmapärand on ohus

Gaziantepist, Türgi väidetavast kulinaariapealinnast on Süüria piirini linnulennult 50 kilomeetri ringis, maanteid mööda umbes 70. Sõpruslinn, Süüria ajalooline pärl Aleppo jääb veidi enam kui saja kilomeetri kaugusele. Muidu türgikeelses Gaziantepis on arvukas Süüria vähemus, mis on

nüüd sõjasündmuste tõttu uustulnukaid juurde saanud. Selles linnas valitseb rahu, kui idamaise linna liikluslärm ja argisekeldused välja arvata.

Eemal, Istanbulis arutavad samal ajal Türgi peaminister Recep Tayyip Erdogan ja Süüria režiimi liitlase Venemaa president Vladimir Putin Süüria kriisi lahendamist. Paraku suurema tuluta. Venemaa välisministril Vladimir Lavrovil on halb päev: ta komistab Istanbulis hotellis ja kukub käeluu katki. Kuid see on väike kao-

Süüriast pärit lapsi on Gaziantepis juba üle tuhande, neile tuli avada uus kool.

tus selles sõjas, mis on nõudnud üle 40 000 inimest.

Gaziantepi sõpruslinnast Aleppost evakueerib ÜRO oma abiorganisatsiooni töötajaid, sest olukord muutub ohtlikumaks: käivad võitlused al-Assadi režiimi ja ülestõusnute vägede vahel.

„Halvim asi, mis saab juhtuda, on see, et nad hävitavad ka ajaloolisi ja kultuurilisi mälestisi. Aleppo vanalinn on UNESCO kaitse all, aga kahjuks käib seal pommitamine,” tunneb Gaziantepi linna-

pea Asim Güzelbey nukrust. „Praegu on võimatu seda linna ära tunda, isegi kindlust on pommitatud ja kõiki ajaloomälestisi kindluse ümbruses.”

Linna jagu sõjapõgenikke

Linnapea alluv, sõpruslinna-de projektijuht Sahin Cetin käis veel eelmise aasta kevad-suvel Aleppos festivalil oma kodulinna tutvustamas, seltiks tantsijad ja teised esinejad. Siis püsis vähemalt Aleppos asi veel kontrolli all. „Kui tulid teated rünnakutest, siis me kohe kirjutasime neile, küsisime, kuidas olukord on. Aga vastust enam ei tulnud ja sellest ajast peale valitseb vaikus,” kirjeldab ta.

Linnapea Güzelbey, kes on muide neli korda ka Eestis käinud, pole rahul, et maailm Süürias toimuvat tegevusetult pealt vaatab. Tema hinnangul on Türgi selle kriisiga üksipäini vastakuti jäänud, riigis on 125 000 sõjapõgenikku. Tema juhitas poolteise miljoni elanikuga linnas on praegu 10 000 veidi paremal järjel olnud Süüria asüüliotsijat. Kuid nende seis halveneb, sest nad on oma elu seljataha jättnud ja tuluallikad kaotanud. Süüriast pärit õpilaste jaoks tuli Gaziantepi linnal avada ka eraldi kool, sest neid on üle tuhande.

Linnapea mainib, et Saksa justiitsminister käis Süüria õpi-

Süüria põgenikud ootavad oma saatust Türgi piirilinnas Gaziantepis üles löödud ajutiste elamiste ees.

Foto: AFP/Scanpix

Türgi

lasi vaatamas, jagades neile ka pinaleid. Paraku jagus ministril pinaleid vaid pooltele õpilastele, ülejäänud jäid ilma ja nende pettumus paistis kaugelt. Niisiis ostis linn ka ülejäänud õpilastele pinaleid ja jagas need järgmisel päeval välja. „Saksamaa on suur maa, aga suudab vaid pooltele õpilastele pinaleid jagada. Gaziantepi linn suudab märksa enam,” ironiseerib linnapea. Samas rõhutab ta, et abiandmine ei tee türklastele praegu mingit kahju. „Kümme aastat tagasi poleks me riigina sellega küll hakkama saanud.”

Türgi-reis toimus koostöös ühendusega Eestürk.

Taktikat muutnud mässulisi on viimastel nädalatel saatnud edu

Süüria

Läänele teeb muret islamistide esiletõus mässuliste seas ja oht, et režiim kasutab keemiarelva.

Kaivo Kopli

kaivo.kopli@epi.ee

Alates novembri keskpaigast on mässuliste rühmitused suutnud hõivata mitu valitsusvägede baasi, kust on saadud lisarelvastust, sealhulgas tõhusamaid relvi, näiteks õhutorjakeraketid ja väidetavalt isegi mõned tankid. Peamiselt on võitlus käinud kolmes piirkonnas: põhja pool Aleppos, idas

Deir al-Zoris ja lõunas pealinna Damaskuse ümbruses.

Varem ründasid mässulised valitsusvägede baase ja väiksemaid tugipunkte ja taandusid nende hõivamise järel, et mitte vastase vasturünnakute alla jääda. Taktikaline muudatus näib olevat see, et nüüd püüavad nad vallutatut hoida ja sel viisil varustuskanalid läbi lõigata. Eelkõige käib see lennubaaaside kohta, sest valitsusväed ei suuda enam hoida lahti maanteid sõjamoona vedamiseks.

Näiteks on mässuliste kontrolli all suurem osa peamisest maanteest Damaskusest Alepposse, suuruselt teise linna. Väidetavalt püüavad valit-

susväed kas või Aleppo loovutamise hinnaga hoida enda käes alasid, mis ühendavad Damaskuse piirkonna Homs ja Hama kaudu Latakia rannaprovintsi-ga, Assadi alaviitide sekti peamise tugipunktiga. Viimaseks võitlustandriks kujuneb ilmselt küll ikkagi Damaskus.

Clinton hoiatas Assadi

Paari päeva eest hoiatas USA välisminister Hillary Clinton president Bashar al-Assadi, et ta ei kasutaks meeleheitlikku seisukorda sattudes keemiarelva. Nii USA ametiisikud kui ka analüütikud on viidanud, et see käik muudaks Washingtoni jaoks oluliselt olukorda ehk

võibks kaasa tuua USA kiire ja otsese sõjalise sekkumise.

Seni on USA ametlikult kinnitanud, et ei sekku ega saada Süüria mässuliste relvi. Seda ka põhjusel, et relvad ei satuks islamistlike rühmituste kätte, kelle ambitsioonid on suuremad kui president Assadi kukutamine.

Aina enam saabub teateid sellest, et mässuliste seas tõusevad esile islamistid. Üks olulisemaid rühmitusi on al-Qaida ideoloogiat järgiv džihaadlik Jabhat al-Nusra, mis pole teinud saladust sellest, et peale al-Qaida terminoloogias „lähivaenlase” ehk ilmaliku diktaatori kukutamise on nende siht islamiriigi loomine Süürias ja ka laiemalt Lähis-Idas. USA valitsus kaaluvat tsiviilisikute tapmises süüdistatud Nusra lisamist terroristlike organisatsioonide nimekirja.

SaloCenter

Narva mnt. 9, Tallinn

**Selle reklaamiga
VERONA Professional
kõik tooted**

-30%

www.salocenter.ee

ERANDLIK EESTI

0,6 protsenti vähenes euroala sise-majandus III kvartalis eelmise aastaga võrreldes. Eesti majandus kasvas kolmandas kvartalis 3,4%. **Delfi**

TÖÖKOHAD

7600 vaba ametikohta oli Eesti ettevõtete, asutustes ja organisatsioonides III kvartalis ning see vähenes aastaga 2,6 %, teatab statistikaamet. **EPL**

PEREKONDADE SÄÄSTUVÕIME KAHANEB

Uuringufirma TNS Emori uuringu järgi arvab 65% Eesti perekondi, et on vajaduse korral võimalised iga kuu raha kõrvale panema. Veel kaks aastat tagasi oli selliseid peresid 72%. Raha-

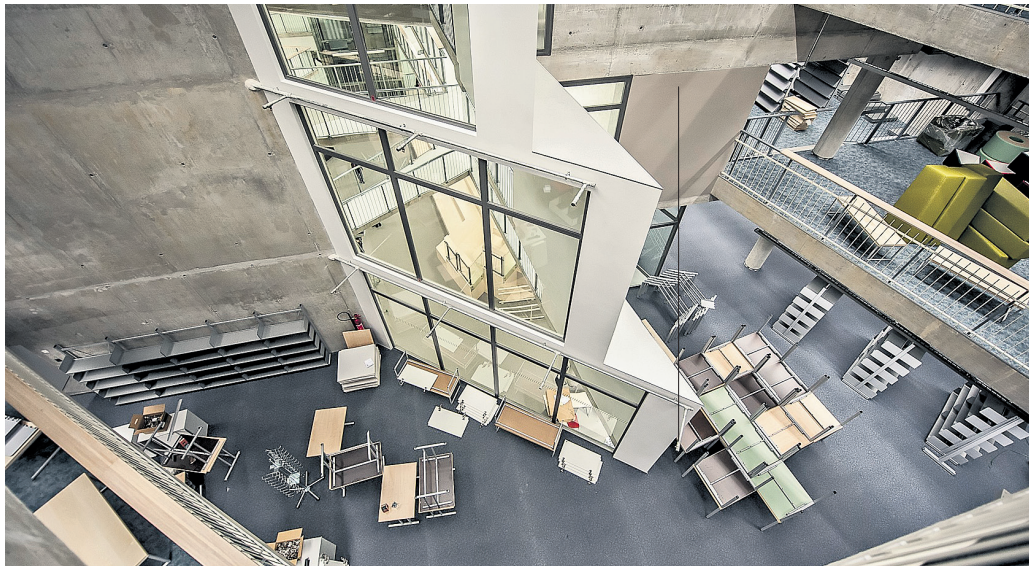
lisi sääste omavate perede osakaal on sama ajaga langenud 55%-lt 53%-le. Inimesed suhtuvad säästmisse endiselt positiivselt, üle 4/5 peab seda põhimõtteliselt õigeks. **Delfi**

MAKSUD LAEKUSID OODATUST PAREMINI

Novembris kogus maksu- ja tolliamet riigieelarvesse makse 377,2 miljonit eurot ning 11 kuu kokkuvõttes on eelarvest täidetud 93,7 protsenti, teatas rahandusministeerium. Kõrge prot-

sent viitab planeeritust paremale maksulaekumisele. Suveprognoosiga võrreldes on laekumine ootuspärane, vaid kogutud käibemaks ja füüsilise isiku tulumaks ületab seda veidi. **EPL**

Rein Raud ja Ignar Fjuk ehitasid TLÜ maja konkursita

11 000-ruutmeetrine TLÜ Astra maja sai valmis, aga kas õiglase konkurentsiga? Foto: Martin Dremljuga

Ehitus

Teadusmaja ehitati konkursita väidetavalt ajapuudusel, sest euroraha tuli kiiresti vastu võtta.

Ann-Marti Nergi
ann-marii.nergi@epl.ee

Eile pidulikult avatud Tallinna ülikooli Astra teadusmaja ehituse keerdkäigud ulatuvad 2006. aastasse, kui algul plaaniti ülikoolile kuulnud Narva mnt 25 ja 29 kinnistute vaheline ala katuse alla saada ja professor Rein Raud oli just rektoriks saanud.

Toonane, suurusjärgus 2000 ruutmeetrit pinda hõlmanud plaan, mille eskiisprojekti tegemise hanke võitis Ignar Fjukile kuuluv arhitektuurbüroo, kasvas aga pea 11 000 ruutmeetri suuruseks, millele aastate jooksul teisi arhitekte ligi ei lastud. Kogu 9,4 miljonit eurot maksma läinud maja projekteerimis- ja ehitusperioodi ajal sai Fjuki büroo töö tasustatud üle miljoni krooni ehk 75 000 euroga. Kogu summa kulus eri etappide väljatöötamiseks. Fjuk ütleb, et see summa pole tehtud töö vääriline. „Sisuliselt võib öelda, et tegime selle töö *pro bono* (tasuta – toim.), nii et kui keegi siin raha pärast kadedust tunneb, on see küll ilmaasjata.” Praegu on nii Raud kui ka Fjuk ühed demokraatiat taganudva Harta12 autoritest.

Hiljutisel arhitektuurikonverentsil viskas arhitekt Ralf Lõoke õhku küsimuse, et kas

Ignar Fjuk eile maja avamisel
Foto: Tiit Blaas

Vaata videot digilehest
●●● ajaleht.epl.ee

Nutitelefoni omanikud, vaadake videot

nii silmatorkava asukohaga Tallinna kesklinna uusehitise puhul on õigustatud avaliku konkursi korraldamata jätmine. Ta mainis ettekandes nii Rauda kui ka Fjukki, kes räägivad küll moraalist ja eetikast, aga kas nad ka sellekohaselt käituvad?

Lõoke esitas küsimuse

„Ma ei süüdistanud kedagi, vaid esitasin küsimuse, mis huvitab ka teisi,” ütles Lõoke. Tema arhitektuurbüroo Salto oli muide see, kes võitis 32 konkurendiga arhitektuurikonkursi TLÜ Nova ehk meediamaja projekteerimiseks. Astra ehitamise juurde naas-

tes: pole kahtlustki, et asjaajamine on JOKK ja formaalselt polnudki konkursi korraldamist vaja.

Nii tehti algul tagasihoidliku mahu peale eskiisprojekti hange, mille võitjaks osutus 90 000 kroonise pakkumisega Fjuki büroo.

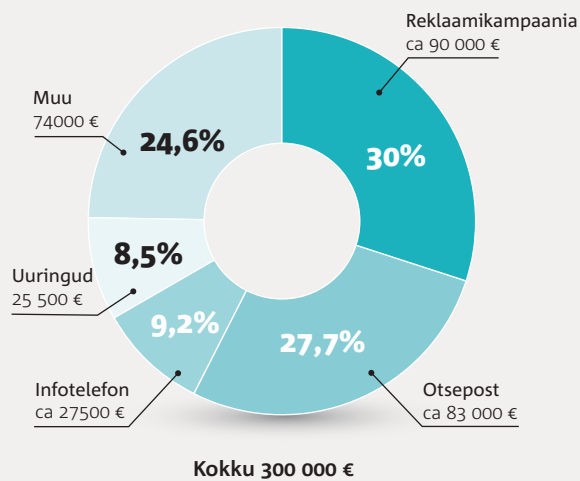
„Aga pärast kaht aastat, kui lõpuks olime eskiisiga valmis saanud ja oleks olnud võimalik avalik konkurss korraldada, avanes eurorahade taotlemise võimalus ja ajasurvest tulenevalt oli mõeldamatu veel konkursi korraldama hakata. Vastavalt riigihangete seadusele tehti siis eelprojekti koostamise pakkumine ainult mulle,” kirjeldas Fjuk. Seda, et avaliku konkursi korraldamine oleks olnud ausam, tunnistab ka Fjuk ise ja ütleb, et kui oleks kohe algul teatud, mida hoonelt tahetakse, oleks konkurss ka tehtud.

Seejärel küsis hankega hoonet ehitajaks valitud Oma Ehitaja AS põhi- ja tööprojekti koostamiseks büroodelt hinnapakkumisi. Jällegi osutus võitjaks Fjuki ettevõtte ja seda kõige odavam, miljonikroonise pakkumisega. Tegelikult mängis suurt rolli asjaolu, et Fjuki eelprojekti korral oluks uuel arhitektil tingimusel, et põhimõtteliselt ei tohi mitte midagi ilma kooskõlastuseta muuta, väga raske tööd üle võtta.

Rein Raud ütles, et ülikool järgis hoonete rekonstrueerimisel ja laiendamisel täpselt haridusministeeriumi soove ja ülikooli vajadused täpsustati juba koos arhitektuurbürooga. ●

Riigi elektrituru avanemise teavitamiskulud

Elektrituru avanemise teavituskampaaniale kulutab riik Eleringi ja majandusministeeriumi kaudu ligi 300 000 eurot. Suurimaks võitjaks on reklaamitegijad, kelle kaudu liigub ligi kolmandik summast ehk 90 000 eurot. Teine suurem kulu on otsepostituste trükk ja laialikandmine kokku 83 000 eurot.

Suuremad koostööpartnerid elektrituru avanemise kommunikatsioonis on olnud:

Zavod - reklaamikampaania loovlahenduste väljatöötamine, meediapindade hankimine ja kampaania läbiviimine
Eesti Ajalehed AS - otseposti koostamine ja trükk
Eesti Meedia - elektrituru avanemise eriväljaande väljatöötamine ja levi
Express Post - otseposti levi
TNS Emor ja Saar Poll - uuringud elektrituru avanemise teadlikkusest ning peamistest riskidest
Omanike Keskliit - elektritarbijate infopäevade korraldamine
Korterühistute Liit - korteriühistute juhtidele suunatud eriväljaanne ja infopäevad
Kontaktikeskus - riikliku infotelefoni 616 0160 tööhoidmine
DreamGrow avatud2013.ee - veebi loomine ja tehnilise platvormi haldamine
Hamburg ja Partnerid - projektijuhtimine ning muud kommunikatsioonitegevused

Teade rehabilitatsiooniteenuse osutajatele

Tulenevalt sotsiaalhoolekande seadusest sõlmib Sotsiaalkindlustusamet rehabilitatsiooniteenuse osutamiseks halduslepingu füüsilisest isikust ettevõtja, juriidilise isiku või kohaliku omavalitsuse asutusega. Haldusleping sõlmitakse rehabilitatsiooniteenuse osutajaga, kes on registreeritud majandustegevuse registris. Halduslepinguga kohustub teenuse osutaja vastavalt Sotsiaalkindlustusameti suunamiskirjale osutama sotsiaalhoolekande seaduse § 11² lõigetes 2 ja 3 nimetatud teenuseid. Sotsiaalkindlustusamet kohustub tasuma teenuse osutajale halduslepingus kokkulepitud korras esitatud arvete alusel Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud määrades. Vormikohane digitaalselt allkirjastatud taotlus esitada Sotsiaalkindlustusametile.

Taotluste vormid asuvad:

- 1) halduslepingu sõlmimiseks www.eformular.com/skamet/halduslepingutaotlus2013.html,
- 2) kehtiva halduslepingu 2013. a mahu kokku leppimiseks www.eformular.com/skamet/kehtivalepingumahuataotlus2013.html.

Taotluse vormid on avatud kasutamiseks alates 07.12.2012 kuni **06.01.2013**.

Käesolev teade ja juhend taotluse täitmiseks on avaldatud Sotsiaalkindlustusameti kodulehel www.ensib.ee rubriigis Uudised ja rubriigis Rehabilitatsiooniteenus. Rehabilitatsiooniteenus osutajatele, kes taotlevad halduslepingu sõlmimist esmakordselt, toimub **infopäev 18. detsembril 2012 kell 13.00-16.00** Sotsiaalkindlustusametis aadressil Lembitu 12, Tallinn. Infopäevast osavõtuks registreerida e-posti teel airi.nommm@ensib.ee hiljemalt 14.12.2012.

Täiendav informatsioon: telefon 620 8331, e-post airi.nommm@ensib.ee.

Teade erihoolekandeteenuste osutajatele

Tulenevalt sotsiaalhoolekande seadusest sõlmib Sotsiaalkindlustusamet erihoolekandeteenuste osutamiseks halduslepingu füüsilisest isikust ettevõtja, juriidilise isiku või kohaliku omavalitsuse asutusega.

Haldusleping sõlmitakse teenuse osutajaga, kes omab tegevusluba.

Halduslepinguga kohustub teenuse osutaja osutama isikule, kes pöördub teenuse saamiseks tema poole Sotsiaalkindlustusameti väljastatud suunamisotsusega, suunamisotsuses märgitud teenust vastavalt sotsiaalhoolekande seaduse § 11²⁵ lõikele 1.

Sotsiaalkindlustusamet kohustub tasuma teenuse osutajale halduslepingus kokkulepitud korras esitatud arvete alusel Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud määrades.

Halduslepingu sõlmimiseks või kehtiva halduslepingu lisa „Erihoolekandeteenuste maht ja maksimaalsed maksumused 2013. aastal“ sõlmimiseks esitada digitaalselt allkirjastatud vormikohane taotlus Sotsiaalkindlustusametile e-posti aadressil ska@ensib.ee **hiljemalt 6. jaanuariks 2013**. Taotluse vorm asub www.ensib.ee/public/erihooletanne/halduslepingu_solmimise_taotlus.doc. Taotluses näidata soovitava halduslepingu maht ajavahemikus 01.01.2013 kuni 31.12.2013 vastavalt sotsiaalhoolekande seaduse § 10 punktidele 1², 1³, 1⁴, 1⁵, 1⁶:

- 1) igapäevaelu toetamise teenus;
- 2) töötamise toetamise teenus;
- 3) toetatud elamise teenus;
- 4) kogukonnas elamise teenus;
- 5) ööpäevaringne erihoolusteenus.

Käesolev teade ja taotluse vorm on avaldatud Sotsiaalkindlustusameti kodulehel www.ensib.ee rubriigis Uudised ja rubriigis Erihoolekandeteenused.

Täiendav informatsioon: telefon 620 8340, e-post margit.laurson@ensib.ee.

RAKVERES TOIMUB FESTIVAL DARKLAND FIRE

Homme algab Rakveres kolmas rahvusvaheline *neofolk/dark folk/industrial*-muusika festival Darkland Fire. Üles astub 11 esinejat üheksast riigist. Darkland Fire esinejad on oma žanri tipp-

tegijad ning Euroopa olulisemate *industrial*- ja *postindustrial*-muusika festivalide hinnatud esinejad. Eestist esindab Sinine. Lisainfo: www.facebook.com/festivalDF. **EPL**

HND ESITLEB AKUSTILIST ALBUMIT

Täna õhtul esitleb Tallinnas Rock Cafés albumit „Akustiline” kratirokiansambel HND. Albumil, mis koondab bändi loometeet paremaid palu akustilises ja veidi ootamatuski võtmes, tee-

vad külalismsuusikutena kaasa Jaanus Nõgisto ja Kaido Kelder ning Taavi Langi. Peale HND esitab samal õhtul samas kohas oma akustilise kava ka ansambel Terminaator. **EPL**

OOPERIPÄEVAD PÄRNUS

Sel nädalavahetusel toimuvad Pärnus ooperipäevad. Peaküla-line, Kiievi riiklik laste ja noorte ooperi- ja balletiteater esitab täna Nikolai Rimski-Korsakovi ooperi „Jõuluöö”. **EPL**

Igiliikur Oscar Niemeyer – idealist, kommunist ja modernismi ehitaja

Järelehuie

Üleeile suri 104-aastase-na üks olulisemaid XX sajandi arhitekte, brasiilane Oscar Niemeyer.

Tanel Veenre

tanel.veenre@gmail.com

Oscar Ribeiro de Almeida Niemeyer Soares Filho oli idealist arhitektinahas, XX sajandi visuaalset keelt jõuliselt mõjutanud igiliikur. Möödunud kolmapäeval, kümme päeva enne oma 105. sünnipäeva lahkunud arhitekt on öelnud: „Ema meenutas, et mulle meeldis juba väga väikesena joonistada, kõigepealt sõrmedega õhku. Mul oli vaja pliiatsit. Ja alates päevast, kui see mul käes püsis, olen ma pidevalt joonistanud.”

Rio de Janeiros sündinud (ja ka surnud) Niemeyer oli pärit jõukast perekonnast, tema isale kuulus trükikoda, kus Oscar noorena taskuraha teenis. 1928. aastal astus ta ülikooli, mille lõpetas 1934 insener-arhitektina. Edasi asus ta tööle Lúcio Costa ja Carlos Leão arhitektuurbüroosse, mille meeskonnaga projekteeriti Brasiilia haridusministeeriumi hoone.

Sellesse majja oli algusest peale sisse kodeeritud ühiskondlik programmis, mis

pidi näitama Brasiiliat kui industriaalset ühiskonda (*versus* kohvikasvatavate riik). Haridusministeeriumi hoone oli ühtlasi ka esimene riigi rahastatud modernistlik pilvelõhkua maailmas. Sellised ideoloogilised lähtekohad istusid Niemeyerile suurepäraselt. Selle 1943. aastal valminud hoone juures sai alguse ka Niemeyeri koostöö Bauhausi juhtkuju Le Corbusier'ga.

Lennukas betoon

Edasi tuli palju kuulsust toonud Brasiilia paviljoni projekteerimine New Yorgi maailmanäituse tarvis ja mahukad linna- ja maaregionide projekteerimine. Selle töö võttis ta innuga vastu, püüdes rakendada oma utopiad ka realsuses: „See oli vabastav aeg. Tundus, nagu sünniks uus ühiskond, mille puhul on lubatud kõrvale heita traditsioonide taak.” Uus projekt oli tugevalt sotsialistlik: presidendipalee, Rahvuskongressi hoone, Brasiilia

koosseisus New Yorgis asuva ÜRO peahoone projekteerimises, mida lõpptulemuses sünteesiti ka Le Corbusier' projekti elementidega.

Niemeyeri kõige ambitsioonikamaks projektis sai Brasiilia uue futuristliku pealinna Brasiilia valitsushoonete projekteerimine. Selle töö võttis ta innuga vastu, püüdes rakendada oma utopiad ka realsuses: „See oli vabastav aeg. Tundus, nagu sünniks uus ühiskond, mille puhul on lubatud kõrvale heita traditsioonide taak.”

Uus projekt oli tugevalt sotsialistlik: presidendipalee, Rahvuskongressi hoone, Brasiilia

Brasiilia südamik, mille Niemeyer lõi, on tänaseni üheks arhitektuuriõprade palverändude sihtkohaks.

Kaks viimast kommunisti

Oscar Niemeyer oli veendunud kommunist ja sinasõber paljude sotsialistlike riigipeadega. Legend räägib, et Fidel Castro olevat koguni öelnud: „Niemeyer ja mina oleme viimased kommunistid sellel planeedil.”

Pärast sõjaväelise diktatuuri kehtestamist Brasiilias 1965 pagendati Niemeyer eksiili ja ta jätkas Prantsusmaal tööd peamiselt Euroopa ja Põhja-Aafrika projektidega. Muu hulgas hakkas ta siis ka mööblit kujundama, kandes sinna üle oma lainjate kaarte esteetika. Tagasi kodumaale pääses ta 1985. aastal peale võimupööret.

Paljude kõrgeimate tunnustuste seas on Niemeyeri korduvalt üle kullatud ka Nõukogude Liit (ja hilisem Putini Venemaa), sealhulgas on ta pälvinud Lenini rahupreemia. Eakas arhitekt ei lasknud end häirida ka sotsialistliku maailmasüsteemi kokkuvärsesest, vaid asus juhtima Brasiilia Kommunistlikku Parteid, mille kapteniks oli ta kuni 99. eluaastani.

- 1- Niemeyeri keskus Avilesis Hispaanias (2011)
- 2- Brasiilia katedraal (1970)
- 3- Brasiilia rahvuskongresside palee (1957–1964)
- 4- Le Havre'i kultuurikeskus Lääne-Prantsusmaal (1982)
- 5- Niterói moodsa kunsti muuseum Rio de Janeiro lähistel (1996)

Olles üle elanud pea kõik oma sõbrad, mõttekaaslased ja abikaasa (kellega ta oli abielus 60 aastat), ei kaotanud ta lõpu ni usku arhitektuuri ja sotsialistlike ideaalide sünteesi: „On oluline, et arhitekt ei mõtleks pelgalt hoonetest, vaid arhitektuurist kui ühiskondlike probleemide lahendamise instrumendist. Arhitekti roll on seista parema maailma eest, ta peab olema kõigi, mitte vaid privilegeeritud kõrgklassi teenistuses.”

Arhitekti roll on seista parema maailma eest, ta peab olema kõigi teenistuses.

katedraali, ministeeriumide ja elumajade kõrval puudusid muidu Brasiilia endiselt hierarhilisele elukorraldusele omased rikkaste elurajoonid.

See materjali (st peamiselt betooni) piire kompav tervik mõjub võimsa majesteetlikkusega, mis on samas balansseeritud kergusena: „Ma soovisin, et tulemus oleks võimalikult delikaatne, et näiks, nagu paleed puudutaksid vaeu maapinda.”

Oscar Niemeyer kahe aasta eest omanimelise sihtasutuse avamisel Brasiilias

Fotod: Reuters, AFP / Scanpix

Reisikaart					
RIIK		AEG	HIND	TRANSPORT, MAJUTUS, LISAINFO	FIRMA
IDA-EUROOPA	Ungari (7 päeva)	2013. a.: 15.-21.04; 7.-13.07; 20.-26.07; 4.-10.08; 19.-25.08	2013. a.: aprill: al. 189 € juuli – august: al. 196 €	Transport: kõigi mugavustega reisibuss. Majutus: hotell ** (kahene majutus; WC, dušš igas toas) h/s. Mitte ühtegi ööbimist bussis! Hotell *** lisatasu eest. Info: Bohemian Travel: kvaliteedistandard Ida-Euroopa reiseidele. Mitte ühtegi ööbimist bussis! 3 päeva Ungaris! 2 päeva Budapestis (Buda loss, Vajdahunyadi lossikompleks, Gellerti mägi, Kalameeste bastion jpm), Szechenyi – Euroopa üks suurimaid termalvee basseineid komplekse, kolm linna Doonau kallastel: Esztergm, Visegrad, Szentendre – eestikeelsed linnaekskursioonid hinna sees. Osadel sõitudel bussi viimasel istmereal allahindlus 14 €	BOHEMIAN TRAVEL Pronksi 3, 3. korrus tel. 640 3928 info@bohemiantravel.ee www.bohemiantravel.ee
	Tšehhi (7 päeva)	2013. a.: 17.-23.03; 12.-18.05 12.-18.06; 29.06–5.07; 14.-20.07; 26.07-1.08; 11.-17.08	2013. a.: märts: al. 176 € mai: al. 186 € juuni – august: al. 196 €	Transport: kõigi mugavustega reisibuss Majutus: hotell ** (kahene majutus; WC, dušš igas toas) h/s Mitte ühtegi ööbimist bussis! hotell *** lisatasu eest Bohemian Travel: kvaliteedistandard Ida-Euroopa reiseidele. Mitte ühtegi ööbimist bussis! 3 päeva Tšehhis! Praha, Karlovy Vary, Kutna Hora - kõik linnaekskursioonid on hinna sees. Osadel sõitudel bussi viimasel istmereal allahindlus 14 €	BOHEMIAN TRAVEL Pronksi 3, 3. korrus tel. 640 3928 info@bohemiantravel.ee www.bohemiantravel.ee
LÄÄNE-EUROOPA	Prantsusmaa: Pariis ja Loure'i oru lossid (aprillis, juulis ja septembris lisaks Alsace - Colmar, Strasbourg ja Rikewihr)	2013. a.: 9 päeva: 11.-19.05; 30.05.-7.06; 3.-11.08, 28.09.-6.10; 10 päeva: 19.-28.04; 28.06-7.07;30.08.-8.09	2013. a.: 9 päeva: 11.05: al. 319 €; 30.05: al. 329 €; 3.08: al. 319 € 28.09: al. 309 € 10 päeva: 19.04: al. 381 € al. 28.06: al. 345 €	Transport: kõigi mugavustega reisibuss. Majutus: hotell ** (kahene majutus, WC/dušš igas toas), hommikusöögid iga päev. Info: Mitte ühtegi ööbimist bussis! Näeme Pariisi (Champs Elysees, Ooperi Kvartal, Notre Dame de Paris, De Gaulle'i väljak, Trocadero, Concorde'i väljak, Louvre, Cite saar, Ladina Kvartal, Pantheon, Eiffeli torn jpm.), Versailles'd, Loire'i oru losse – Amboise, Blois, Chambord – eestikeelsed linnaekskursioonid on hinna sees. 10-päevasel reisel veedame Prantsusmaal poolteist päeva rohkem. Lisaks tavapärasele programmile näeme Alsace'i piirkonda (Colmar, Veinitee – Rikewihr, Strasbourg). Osadel sõitudel bussi viimasel istmereal allahindlus 14 €	AVENUE FRANCE Pronksi 3, 3. korrus tel. 640 3929 info@avenuefrance.ee www.avenuefrance.ee
	Austria (7 päeva)	2013. a.: 17.-23.03*;21.- 27.04 3.-9.05; 17.-23.05; 8.-14.06;27.06-3.07; 12.-18.07; 21.-27.07; 3.-9.08; 12.-18.08; 25.-31.08 15.-21.09; 6.-12.10; 20.-26.10	2013.a.: 17.03: al. 239 € * al. 21.04: al. 229 € al. 27. 06: al. 239 €; al. 12.07: al. 239 € 25.08: al. 219 €; 15.09: al. 209 € 6.10: al. 189 € 20.10: al. 239 €	Transport: kõigi mugavustega reisibuss. Majutus: hotell ** (kahene majutus, WC/dušš igas toas), hommikusöögid iga päev. Mitte ühtegi ööbimist bussis! Info: Viin (Schönbrunni loss, Hofburgi lossikompleks, Püha Stefani katedraal, Hunterwasseri maja), Salzburg (Püha Peetri kirik, Mozarti residents, Hohensalzburgi kindlus, Mirabelli lossiaed), Viini mets (Hinterbrühl), Baden – eestikeelsed linnaekskursioonid on hinna sees. Osadel sõitudel bussi viimasel istmereal allahindlus 14 € *17-23.03.2013 – reis koolidele. IGA 12. KOHT – TASUTA!	CARINTHIA REISEN Pronksi 3, 3. korrus tel. 640 3928 info@carinthia.ee www.carinthia.ee
LÕUNA-EUROOPA	Itaalia (9 päeva)	2013. a.: 16.-24.03; 16.-24.03*; 20.-28.04; 11.-19.05; 8.-16.06; 2.-10.07; 21.-29.07; 3.-11.08; 18.-26.08; 13.-21.09	2013. a.: al. 298 € august: al. 308 €	Transport: kõigi mugavustega reisibuss. Majutus: hotell ** (kahene majutus, WC/dušš igas toas), hommikusöögid iga päev. Info: Mitte ühtegi ööbimist bussis! Rooma, Vatikan, Firenze, Pisa, San Marino, Veneetsia – eestikeelsed linnaekskursioonid on hinna sees. Osadel sõitudel bussi viimasel istmereal allahindlus 14 € 16.-24.03.2013. – lisareis koolidele. IGA 12. KOHT TASUTA!	LA STRADA Pronksi 3, 3. korrus tel. 640 3929 info@lastrada.ee www.lastrada.ee
	Itaalia: Rimini puhkusereis (12 päeva)	2013. a.: 28.05-8.06;14.-25.06; 30.06-11.07; 17.-28.07; 2.-13.08; 18.-29.08; 5.-16.09	2013. a.: 28.05: al. 345 €; 14.06: al. 355 € al. 30.06: al. 379 € 2.08: al. 398 € 18.08: al. 389 € 5.09: al. 359 €	Transport: kõigi mugavustega reisibuss. Majutus: hotell ** (kahene majutus, WC/dušš igas toas), hommikusöögid iga päev. Info: Mitte ühtegi ööbimist bussis! 6 täispäeva Itaalia tuntuimas kuurordis Rimini Rivieral. Rooma, Firenze, Pisa, San Marino, Veneetsia – eestikeelsed linnaekskursioonid on hinna sees. Osadel sõitudel bussi viimasel istmereal allahindlus 14 €	LA STRADA Pronksi 3, 3. korrus tel. 640 3929 info@lastrada.ee www.lastrada.ee
	Põhja-Itaalia (9 päeva)	2013. a.: 6.-14.04 10.-18.07 28.09.-6.10	2013. a.: aprill: al. 309 € juuli: al. 325 € september: al. 309 €	Transport: kõigi mugavustega reisibuss. Majutus: hotell ** (kahene majutus, WC/dušš igas toas), hommikusöögid iga päev. Info: Mitte ühtegi ööbimist bussis! Milano, Garda ja Como järved, Bellagio, Sirmione, Verona, Veneetsia, Murano ja Burano saared, Trieste – eestikeelsed linnaekskursioonid on hinna sees. Osadel sõitudel bussi viimasel istmereal allahindlus 14 €	LA STRADA Pronksi 3, 3. korrus tel. 640 3929 info@lastrada.ee www.lastrada.ee
AASIA	Hiina: Avastusreis Hiina südamesse (iidsed pealinnad ja pühad mäed)	2013.a.: 15.03.-25.03.	1990 € (sisaldab kõike, v.a. taskuraha)	Transport: lennuk, buss, rong. Majutus: hotell **** (koos rikkaliku hommiku- ja lõunasöögiga). Et Hiinat ja hiinamaalasi lähemalt tundma õppida, tuleb sõita Pekingist kaugemale. Külastame iidseid pealinnu Peking, Xian, Luoyang, pühasid mägesid Hua Shan ja Tai Shan ning naudime Draakonimaa Siiditee äärde jäävaid rikkusi, tarkusi, imesid. Esmaspäeval 10.12.2012 reiseide tasuta tutvustusõhtu.	SEEDER KONSULTATSOONID OÜ (Hea Energia Keskus) Tõnismäe 2-4010 Tallinn, tel. 6307475, mob: 5059080 info@seeder.ee wwwseeder.ee
	Goa (India) Otselend	27.12.2012 10.01.2013 24.01.2013 7.02.2013 21.02.2013	Reisipakett al. 995 € (üks reisija kaheses toas)	Transport: ottselend Tallinn – Goa. Majutus: hotellid 2* kuni 5*, võimalikud toitiustus valikud: ilma söökideta, hommikusöögiga, hommiku- ja õhtusöökidega, kõik hinnas. Info: Goa see on põnev kultuur, head söögid ja lõputu, ilusa, pehme liivaga rand. Söökide, jookide hinnatase Goas on soodsam kui Eestis. Kohapeal võimalus osta suures valikus eestikeelseid ekskursioone. Pakettreisei hinnas: lend, majutus, transfeerid, eestikeelse reisesndaja teenused. Reiseide kestvus 15 päeva (14 ööd).	ESTLIVE TRAVEL OÜ tel. (25/7) 655 5800 Tallinn, Odra 16 tel. 655 4511 Narva, Tallinna mnt 19C tel. 357 9339 info@estlive.ee, www.estlive.ee

Viru Reisid

Tallinn

Narva mnt.7-347, III sissepääs, III korrus

Tel. 610 9321, 610 9322

e-post: tallinn@virureisid.ee

Jõhvi

Keskväljak 9

Tel. 337 0594, 337 1216

e-post: viru.reisid@neti.ee

Tartu

Tartu Reisibüroo OÜ,

Turu 2 (Bussijaam)

Tel. 734 4190

Pärnu

Pärnu Reisibüroo

Rüütli 32

Tel. 444 5105

Väljasõitudega:
Jõhvist, Tallinnast, Tartust, Pärnust

NB! Kindlasti helista ja küsi infot ja vaata meie kodulehekülge: www.virureisid.ee

Püsiklientidele ja gruppidele soodushinnad.

NB! Bussikohtade broneerimine seniks, kuni kohti jätkub!

JÕULU- JA AASTAVAHETUSREISID

JÕULUD LAPIMAAL

(2 uut programmi, mugavustega hotellid)

23.-26.12.; 27.-30.12. H: 99-229 €

AASTAVAHETUS PARIISIS (laev-buss-laev)

27.12.2012-04.01.2013. H: 279 €

AASTAVAHETUS BERLIINIS ning TROOPILINE PARADIIS 29.12.2012-03.01.2013 H: 179 €

REISIKALENDER 2013

Eelregistreerimissoodustus 10 % kuni 01. jaanuar 2013

KASTANIÕITES PARIIS JA TULPIDES HOLLAND (10 p) 14.-23.04. H:359 €

HOLLANDI LILFESTIVAL (7 p) (laev-buss-laev) 17.04.-23.04. H:289 €

HOLLANDI LILFESTIVAL (7 p) (laev-buss) 17.04.-23.04. H: 259 €

UUDIS! SUUR REEDE ROOMAS (10 p) 24.03.-02.04. H: 275 €

ITAALIA RINGREIS (9 p)

15.-23.03; 16.-24.03; 11.-19.07; 22.-30.08; 19.-27.10. H:259 € kuni 279 €

KLASSIKALINE ITAALIA RINGREIS (11 p) 09.-19.07; 20.-30.08. H:359 €

UUDIS! ITAALIA PUHKUS (12 p) 17.-28.05; 02.-13.09; 18.-29.09. H: 349 €

UNELMATE PARIIS (9 p) 15.-23.03; 16.-24.03; 27.04.-05.05. (kastaniõites Pariis); 26.06.-04.07. (Euro Disneyland); 08.-16.08; 18.-26.10. H: 265 €

PRANTSUSE RIVIERA RINGREIS (11 p) 11.-21.06.; 19.-29.08. H: 355 € kuni 379 €

PARIIS – LOIRE’I ORU LOSSID – BRETOONIMAA ja NORMANDIA (11 p) 7-17.08 H: 339 €

LONDON-PARIIS 26.06.-06.07; 9.-19.07. H: 339 €

UUDIS! INGLISMAA IMELISED PAIGAD JA LONDON (10 p) 25.06.-04.07. H: 309 €

UUDIS! LONDONI KARNEVAL ja VANA HEA INGLISMAA (10 p) 21.08.-30.08. H: 319 €

ŠOTIMAA-INGLISMAA-LONDON 23.07.-04.08. H: 419 €

Majutus: hotell **** (koos rikkaliku hommiku- ja lõunasöögiga).

SLOVEENIA -HORVAATIA-BOSNIA ja HERTSEGOVIINA PUHKUS (13 p) 16.-28.05; 25.06.-07.07; 10.-22.07;18.-30.08; 04.-16.09. H: 315 kuni 349 €

HORVAATIA-SLOVEENIA RINGREIS (10 p) 26.04.-05.05.; 16.-25.05.; 25.06.-04.07; 10.-19.07; 18.-27.08.; 04.-13.09; 19.-28.09. H: 249 kuni 275 €

HORVAATIA-SLOVEENIA-BOSNIA JA HERTSEGOVIINA-ALBAANIA (14 p) 2-15.09 389 €

BAIERIMAA-ŠVEITS-LIECHTENSTEIN (9 p) 27.04.-05.05.; 09.-17.08. H:289 €

AUSTRIA-BAIERIMAA-ŠVEITS-LIECHTENSTEIN (10 p) 26.06.-05.07. H: 293 €

FANTASTILISED AUSTRIA VÄIKELINNAD (9 p) 27.06.-05.07; 09.-17.08. H: 319 €

BERLIIN JA TROOPILINE PARADIIS (6 p) 16.-21.03.; 17.-22.03.; 02.-07.06.; 16.-21.06.; 10.-15.07. H: 149 € kuni 169 €

UUDIS! REIS SAKSAMAA SÜDAMESSE 11.-18.06. H: 244 €

SAKSA HANSATEE-BERLIIN-TAANI (9p) 11.-19.07. H: 299 €

HISPAANIA PUHKUS (14 p) 26.04.-09.05.; 20.09.-03.10 H: 419 €

HISPAANIA PUHKUS (12 p) 26.04.-07.05; 25.07.-05.08.; 24.09.-05.10; 20.-31.10. H: 349 kuni 399 €

VÄIKE HISPAANIA RINGREIS (13 p) 24.07.-05.08 H:379 €

SUUR HISPAANIA RINGREIS (15 p) 24.07.-07.08. H:447 €

KREEKA RINGREIS KOOS PUHKUSEGA (13 p) 17.-29.05.; 21.07.-02.08. H: 369 € kuni 409 €

SUUR KREEKA RINGREIS KOOS PUHKUSEGA (15 p) 25.06.-09.07. H: 439 €

UNELMATE KESK – NORRA (7 p) 04.06.-10.06.; 19.-25.08. H: 279 €

PÕHJA-NORRA (Nordkap), LOFOODID ja LAPIMAA (8 p) 15.-22.06.; 06.-13.07; 03.-10.08. H: 299 €

UUDIS! JÄRVEDEMAA SOOME (3 p) 30.07.-01.08. H: 169 €

ST.PETERBURG-TSARSKOJE SELO-PETERHOFF (3 p) 09.-11.05; 24.-26.05.; 31.05.-02.06.; 20.-22.06.; 05.-07.07; 18.-20.07; 23.-25.08. H: 119 €

UUDIS! LÄTI-LEEDU SUUR RINGREIS KOOS VÄIKESE PUHKUSEGA (6 p) 16.-21.07. H: 169 €

UUDIS! LÄÄNE-UKRAINA-MOLDOVA-KIEV (12 p) 13.-24.05. H: 339 €

UUDIS! NOSTALGILINE VALGEVENE (7 p) 26.06.-02.07. H: 209 €

IDA-EUROOPA RINGREIS KOOS VÄIKESE PUHKUSEGA (14 p) 25.06.-08.07; 03.-16.09. H: 399 € kuni 449 €

RUMEENIA-BULGAARIA RINGREIS PUHKUSEGA MUSTA MERE ÄÄRES (13 p) 02.-14.09. H: 339 €

HISPAANIA-PORTUGAL-MAROKO RINGREIS (21 p) 18.09.-08.10 H: 829 €

MALTA JA SITSILIA RINGREIS KOOS PUHKUSEGA (16 p) 20.09.-05.10 H: 640 €

SUUR TÜRGI RINGREIS JA KÜPROS (23 p) 21.09.-13.10. H: 749 €

ENEKEELEDSED GRUPID!

UUDIS! ITAALIA PUHKUS (12 p) 31.05.-11.06.; 09.-20.09. H: 349 €

HORVAATIA-SLOVEENIA-BOSNIA JA HERTSEGOVIINA PUHKUS (12 p) 01.-12.06.; 25.07.-05.08; 18.-29.08. H: 319 €

HORVAATIA-SLOVEENIA (10 p) 01.-10.06.; 25.07.-03.08.; 20.08.-29.08. H: 249 kuni 275 €

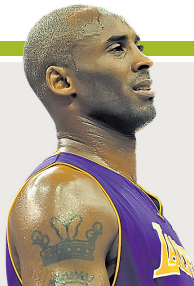
KREEKA RINGREIS KOOS PUHKUSEGA (13 p) 11.06.-23.06.; 28.07.-09.08.; 10.-22.09. H: 369 € kuni 409 €

TTÜ KAOTAS BARSÕLE

Korvpalli Balti liiga eilses kohutuses kaotas TTÜ meeskond kodus Azerbaidžaanis meeskonnale Atõrau Barsõle 73 : 81. TTÜ resultatiivsem oli Kiur Akenpärj 26 punktiga. **EPL**

MAADLUSLIIDU UUS JUHT

Eile valis Eesti maadlusliit uueks presidendiks Priit Piilmanni, juhatuses asuvad ametisse Urmas Land (ka asepresident), Elar Sarapuu, Toomas Tamme, Heino Märks, Allan Vinter, Jüri Ilves. **EPL**

BRYANT – 30 000

Los Angeles Lakersi tähtmängija Kobe Bryantist sai NBA ajaloos viies mängumees, kes on visanud karjääri jooksul vähemalt 30 000 punkti. Ta on noorim mängija, kes selleni jõudnud. **Delfi**

SAALIHOKI MM

Eesti koondis kaotas saalihoki MM-il Bernis Šveitsi meeskonnale 3 : 14 ja veerandfinaali ei pääsenud. Seejärel võitis Eesti 4 : 3 Poolat ja mängib täna Venemaa-ga 9. koha peale. **Delfi**

VENE HEA ESITUS

Siim-Sander Vene koduklubi BC Prienai kaotas EuroCupi eelviimases voorus Jeruusalemma Hapoelile 79 : 92 ja langes alagrupis viimaseks. Vene viskas 18 punkti. **Delfi**

Venno: Meistrite liiga järel lahkun Montenegrost

Intervjuu

Pärt Talimaa
toimetaja

Kuigi Montenegro liiga tase on kehv, ei pea Eesti võrkpallikoondise diagonaalründaja Oliver Venno Budvaga liitumist veaks.

● **Oliver, saite Budva meeskonnaga Meistrite liigas esimese võidu, alistasdes tšehhi- de České Budějovice Jihostroj 3 : 2. Kas seekord tuli kõik nii välja, nagu pidi?**

Jah, seda küll. Aga kas nüüd midagi teisiti oli kui varem, seda ei teagi. Vastane oli teistsugune ja kui Tšehhis mängisime, siis oli neil koduväljaku eelis ja kodus mängib meeskond ikka paremini. Nüüd oma kodus mängis terve meie meeskond natuke paremini kui muidu.

● **Peale selle tegid ise suurepärase mängu, töid meeskonnale 29 punkti ja sinu rünnakuprotsent oli suurepärase 61. Eelmistes kohtumistes ei küündinud see isegi neljakümneni. Millest selline erinevus?**

Sidemängija tõsted tulid paremini ette ja sai paremini pallid ära löödud. Ega vastaste blokk ka väga kiita ei olnud. Esimestes mängudes oligi klapp sidega täiesti olematu ja kui trennis

olid tõsted juba enam-vähem, siis mängudes oli sellega võrreldes suhteliselt suur vahe ja tõsted jätsid ikka kõvasti soovida. Lisaks ei olnud meil [hooaja eel] tugevaid kontrollmänge – kaks turniiri olid, kuid kõvasid mängu sealt ei saanud.

● **Meeskonna eesmärk oli alagrupiturniirilt edasi pääseda, mis jääb täitmata. Kas ülevaalt poolt on tulnud ka kurjustamist?**

Ega midagi öeldud ei ole. Läks nii, siis läks nii.

● **Vahepeal oli õhus variant, et sellisel juhul minnakse mängijate palgaraha kallale. Ei, seda ei ole olnud.**

● **Montenegro liigas pidite detsembri alguses mängima**

Trennid on suhteliselt lahjad. Ise teen jõusaali juurde, et füüsisist parandada.

Podgorica Budućnostiga, aga see mäng jäi ära. Miks?

See mäng lükati edasi 24. jaanuarile, kuna Podgorica klubi mängib Serbia–Bosnia–Montenegro ühisliigas ja need ajad kattusid. Kui nüüd see mäng meistri liigas ära mängitakse, siis tuleb põhiturniiril veel kaks ringi, nii et kokku mängitakse ikkagi neli ringi. Aga

mängud on suhteliselt mõtetud ja liiga on kehv.

● **Hooaja keskel on seda muidugi raske teha, aga kas mõnel tugevatasemelisel kontrollturniiril mängimine ei tuleks kõne alla?**

See on treeneri teha. Samas teistel on hooajad käimas ja ega neil ei ole aega kontrollmänge teha. Mingi aeg kutsti meid Dubaisse, aga kuna samal ajal oli Meistrite liiga mäng, ei saanud minna. Pärast Meistrite liiga lõppu tahan meeskonnast ära minna, kuna kodune liiga on ikkagi kehv. Mäenedžer tegeleb sellega ja äkki saab mõnda muuse klubisse minna, kuid midagi konkreetset veel ei ole.

● **Kas sa pead nüüd, paar kuud Budva meeskonnas olnuna, sinna minekut veaks?**

Ei pea. Algul oli Korea klubi pakkumine. Nema vedasid alt ja sinna ei saanud minna. Seega jäidki Lennik ja Budva ning ega erist vahet ei olnud: mõlemad ei ole eriti tugevad klubid. Olgu, Belgia liiga on küll parem, aga otsustasin siia tulla.

● **Millised näevad välja Budva treeningud ja kui palju nädalas harjutate?**

Trennid on suhteliselt lahjad. Kui mängunädal ei ole, siis esmaspäeval, teisipäeval, neljapäeval ja reedel on kaks trenni ning kolmapäeval ja laupäeval

Oliver Venno ütleb, et tema mäenedžer tegeleb uue klubi leidmisega.
Foto: Rauno Volmar

üks. Pühapäev on vaba päev. Ise teen veel jõusaali juurde, et füüsisist paremaks ja õlga tugevamaks saada.

● **Oled võistkonnas ainus, kes pole pärit Balkanilt. Millise mulje meeskond on jätnud?** Mis seal ikka, muidu ma neist väga aru ei saa, aga õnneks oskavad kõik ka inglise keelt.

● **Milllega sisustad oma vaba aega?** Linn on väike ja kuna Budva on kuurortlinn, siis suvel on siin palju rahvast, talvel väga mitte. Küll saab vajadusel autot rentida ja kuskile minna. Näiteks pealinna Podgoricasse. Aga muidu saab vabal ajal lihtsalt välja minna ja jalutada.

● **Millised muljed on Montenegrost?** Kuna nad Euroopa Liidus ei ole, siis on olukord ikka veidi teistsugune. ○

HOOAEG

Oliver Venno Budvas

Meistrite liiga

Budva Budvanska Rivijera –

Novosibirski Lokomotiv 0 :

3. Venno 13 punkti, rünnakuprotsent 38.

České Budějovice Jihostroj – Budva Budvanska Rivijera

3 : 0. Venno 13 punkti, rünnakuprotsent 32.

Berliini Recycling Volleys – Budva Budvanska Rivijera

3 : 1. Venno 16 punkti, rünnakuprotsent 38.

Budva Budvanska Rivijera – České Budějovice Jihostroj

2 : 3. Venno 13 punkti, rünnakuprotsent 30.

Budva Budvanska Rivijera – České Budějovice Jihostroj

3 : 2. Venno 29 punkti, rünnakuprotsent 61.

MONTENEGRO LIIGA

Liigas on peale Budva klubi veel kolm võistkonda.

Venno tööandja on kogunud viis

3 : 0 võitu, punktide vahega

377 : 212, ja on ainuliider.

Selver andis Itaalia tippklubile lahingu

Võrkpall

Itaalia liigas kuuendat kohta hoidev Piacenza Elor Copra ei teinud Tallinna Selveri meeskonnale mingit hinnaalandust. Väljakule saadeti kõik tugevamad jõud esotsas olümpiamedali omanikest vanameistrite Samuele Papi ja Alessandro Feiga. Siiski suutis Eesti meeskond võimsale Itaalia klubile ka hambaid näidata. Avageimi keskel paugutas Martti Juhkami kaks ässpallingut, mille peale vastaste peatreener Luca Monti oli sunnitud aja maha võtma. Teise geimi keskel tegi Monti sama pärast seda, kui

Selver oli geimi keskel kaks järjestikust blokipunkti noppinud. Kolmanda geimi lõpus sai Selver tänu Juhkami tugevale servile seisult 20 : 24 kaks järjestikust punkti ja kui Kalevi spordihalli lagi oleks veidikenegi madalam olnud, oleks saanud ka vähemalt 23 punkti, ent meetrike jäi puudu.

Just serv oligi eilses kohtumises element, milles Selver nimekat vastast ületas. Meeskond eksis küll pallingul 17 korda, ent lõi ka seitse ässa, itaallaste samad arvud olid 14 ja kolm. „Serv on nende vastu ainuke relv. Läksime tugevat servi lööma, aga leppisi-

Itaallased hinnaalandust ei teinud ja Selvergi andis endast kõik.

Foto: Martin Dremeljuga

me kokku, et kolm viga järjest ei tohiks teha, paraku tuli ka neid eksimusi sisse,” rääkis Juhkami.

Samas andis Juhkami märku, et vähemalt temal küll ei olnud kordagi tunnet, et Selveril oleks avanenud võimalus geimigi näpsata. „Initsiatiiv oli kogu aeg nende käes. Vanad mehed, platsinägemine ja puude on nii hea, klõbistavad siiasinna, kui rasked olukorrad,” lisas ta. Kogu kohtumise võitis Piacenza klubi 25 : 17, 25 : 18, 25 : 22. ○ **Pärt Talimaa**

Täna Delfi Spordis: Kas Eesti laskesuusatajad koguvad MK-punkte?

Holland on vutikohtuniku surnuks peksmisest šokis

Buitenboysi klubihoonel heisati teisipäeval riigilipp leinalipuna.

Jalgpall

Teismeliste pallurite viha päädis kohtuniku traagilise surmaga, isegi FIFA võttis sõna.

Aet süvari
aet@epl.ee

Hollandi jalgpalli raputab väga tõsine vägivaldajuhtum: kolm teismelist jalgpallurit peksid nädalavahetusel nii tõsiselt äärekohtunikku, et ta suri hiljem haiglas ajukahjustusse. Kaks 15- ja üks 16-aastane noormees läksid Hollandis Almere linnakeses toimunud kohaliku Buitenboysi ja Amsterdamist neile külla sõitnud Nieuw Sloteni noortemeeskonna pühapäevaliiga 2 : 2 viigiga lõppenud mängu järel vabatahtlikuna tegutsenud joonekohtunikule Richard Nieuwenhuizenile kallale. Rünna, milles poisid Nieuwenhuizenit jalgadega pähe ja kõhtu peksid ning lisaks tal jalgpallisaabastega pea ja kaela peal seisid, on seda jöhkram, et see juhtus mõlme mängus osalenud meeskonna ja tribüünil istunud lapsevanemate silme all. Seejuures oli Buitenboysi tiimis platsil ka kohtuniku enda poeg.

Ühiskonna peegel

41-aastane Nieuwenhuizen tõusis pärast rünna eest püsti, kuid vajus hiljem jalgpalliplatsi ääres teist mängu jälgides kokku ja viidi haiglasse. Hollandi ja Briti meedia kirjutavad, et tal oli ulatuslik ajukahjustus ja arstid ei näinud paranemislootust. Esmaspäeval ta suri.

Politsei on kolm teismelist ründajat vahi alla võtnud ja neile on esitatud süüdistus tapmises. Seejuures on senini selgusetu rünna motiiv, teada on vaid, et Nieuw Sloteni vutiklubi poisid on ennegi sekel-

dustesse sattunud ja varem teeninud distsiplinaarkomisjonilt kaks hoiatust, neist ühe kohtuniku sõimamise eest.

Koletu juhtum on esile kutsunud reaktsioone kogu maailmast ja nii jalgpalliinimesed kui ka poliitikud näivad seda väga tõsiselt võtvat. Sõna on võtnud nii Hollandi spordiminister Edith Schippers kui ka Amsterdam linnapea. Eeloleval nädalavahetusel jäävad ära kõik amatöörliigade mängud, profiliigade mängude eel peetakse minutilised leinaseisakud ja kõik pallurid kannavad varrukale leinalinti. Hollandi kõrgliiga tegevdirektor Bert van Oostveen ütles põhjenduseks, et profipallurid tahavad sellega näidata toetust ja austust amatöörliigades tegutsevate vabatahtlike vastu.

Isegi Amsterdamis Ajaxi peatreener Frank de Boer tegi pöördumise Madridist,

De Boer: „Uskumatu, et 16-aastaste poiste viha võib niimoodi lõkkele lüüa.”

Kolmandik mängijatest, kohtunikest ja pealtvaatajatest on kogenud vägivalda.

kus Ajaxi tiim teisipäeva õhtul Realiga Meistrite liiga kohtumist pidas. „Mul lihtsalt ei ole sõnu, ma ei suuda midagi sellist ette kujutada,” rääkis de Boer. „Uskumatu, et 16-aastaste poiste viha võib niimoodi lõkkele lüüa. Tekib küsimus, kuidas neid on kasvatatud. Midagi peab ette võtma!”

Teisipäeval tegi avaliku pöördumise ka maailma jalgpalliliidu FIFA president Sepp Blatter, kes tunnistas, et on juhtunud šokis. „Abikohtunik Richard Nieuwenhuizeni surm on väga kurvastav ja murettekitav. Jalgpall on ühiskonna peegel ja kahjuks kerki-
vad meie mängus esile samad

Tapetud vutikohtunikku Richard Nieuwenhuizenit jäävad leinama tema kaks poega.

Fotod: Reuters/Scanpix, Facebook.com

KODUMAA

Vutikohtunikud Eestis füüsilist vägivalda ei koge

Eesti jalgpalliliidu peakohtuniku Uno Tutki sõnul on Hollandis juhtunu väga hirmus, kuid vähemalt Eestis pole ta täheldanud kohtunikevastaste verbaalsete või füüsiliste rünna-
kute arvu kasvu. „Verbaalselt on kogu aeg rünnatud, see on läbi aegade nii olnud, aga otsest füüsilist vägivalda ei ole kohtunike vastu küll Eestis kasutatud,” kinnitas Tutk.

Tema sõnul on distsiplinaarkomisjonis kohtunike ründamise eest ette nähtud väga karmid karistused ja rahalised trahvid. „Ilmselt need kutsuvad mängijaid korrale. Põhjus võib olla ka muidugi eestlaste üldiselt rahulikus natuuris: 90 minutiga ei jõua nii vihaseks minnagi, et kallale läheks.”

Tõsi, Tutk mõõnab, et meistriliigas on mängijate suhtumine tunduvalt professionaalsem kui madalamates liigades. „Kõrgliigas on selline suhtumine, et meie asi on mängida, kohtuniku asi on vilistada,” märkis Tutk.

haigused, mis painavad ka meie ühiskonda: antud juhul vägivald,” rääkis Blatter.

Ähvardusi tuleb ette

Statistika näitab, et hollandlastel on muresemiseks põhjust. Hiljutise küsitluse järgi on 51 protsenti mängijatest, kohtunikest või pealtvaatajatest Hollandi jalgpallis kokku puutunud ähvarduste või verbaalsete rünnakutega, 32 protsenti on aga kogenud füüsilist vägivalda.

Nieuw Sloteni vutiklubi pole selles olukorras vaikselt jäänud. Nad on Buitenboysi ees vabandanud, Nieuwenhuizeni omastele sügavat kaastunnet avaldanud. Rünna osalenud pallurid on kõik saanud eluaegsed mängukeelud. Samuti on klubi rõhutanud, et kavatseb politseiuurijaid igati abistada ja nendega koostööd teha, et süüdlased teeniksid õiglase karistuse. On kahtlane, kui palju on neist sõnadest kasu. Praegu on kõik klubi edasised mängud ära jäetud, paljud noorteliiga meeskonnad on öelnud, et nad keelduvad ka tulevikus Nieuw Sloteniga mängimast.

Hollandi politsei sõnul pole uurimine veel lõppenud ja nad ei välistanud, et kahtlusalseid võib veelgi lisanduda. ●

Lionel Messi jäi valus ja mures murule väänlema.

Foto: Reuters/Scanpix

Messi ei saanud rekordit, vaid hoopis trauma

Jalgpall

Barcelona ründetähe sõnul kartis ta platsil lamades, et ei saa enam pikka aega palli mängida.

Aet Süvari
aet@epl.ee

Kolmapäevaõhtuses Meistrite liiga kohtumises saatis edasipääsu juba kindlustanud Barcelona peatreener Tito Vilanova Benfica vastu platsile peamiselt teise ešeloni pallurid, andes nii põhimeeskonna tegijatele võimaluse puhata. Kuid vigastusest paranevate Carles Puyoli ja David Villa kõrval tegi ta erandi ka Lionel Messist, kes tuli teisel poolajal platsile, et püüda juba sel õhtul sakslase Gerd Mülleri 40 aastat püsinud rekordit: 85 väravat ühe kalendriaasta jooksul. Messit lahutas sellest vaid üks täpne tabamus.

Paraku ei tulnud seda väravat ka kolmapäeval. Juhtus hoopis kurvem asi: kokkupõr-

Üldiselt polevat karta, et Messi mängupaus väga pikaks kujuneks.

kes Benfica väravavahi Arturiga sai Messi vigastada ja jäi valudes murule väänlema. „Mõtlesin valu tõttu tõsiselt, et see oli nüüd viimane kord väga pika aja jooksul, kui ma palli puutuda sain,” ütles Messi pärast mängu ajakirjanikele Briti ajalehe Guardiani teatel. „Püüdsin edasi mängida, kuid mul lihtsalt ei olnud selleks jõudu.”

Chelsea välja

Messi jäi päris kauaks murule lebama ja viidi seejärel kanderaamiga väljakult minema. Kuna Barcelona oli selleks ajaks oma vahetused kõik ära teinud, mängis kodumeeskond kohtumise viimased minutid arvilises vähemuses. Mäng lõppes 0 : 0 viigiga.

Eile andis klubi teada, et Messi vigastus on õnneks kardetust kergem: põlv on saanud põrutada ja on küsitav, kas ta saab tulla platsile juba nädalavahetuse kohtumises Real

Betisiga. Kuid üldiselt polevat karta, et mängupaus väga pikaks kujuneks.

Kuna Benfica teenis kohtumisest vaid ühe viigipunkti, kuid samal ajal alistas Celtic Glasgow's Moskva Spartaki 2 : 1, pidi Portugali klubi lepima kohaga Euroopa liigas, šotlased pääsesid Meistrite liiga järgmisse ringi.

Tiitlikaitsja Chelsea alistas küll oma kodumängus 6 : 1 Nordsjællandi, kuid paraku ei piisanud Londoni klubile sellest võidust, sest samal ajal võitis Juventus Donetskis Šahtari. Nii saigi Chelseast Meistrite liiga ajaloos esimene tiitlikaitsja, kes ei ole suutnud alagrupivoorust edasi pääseda. ●

TULEMUSED

Meistrite liiga, 6. mängupäev

E-ALAGRUPP:

Chelsea – Nordsjælland 6 : 1 (2 : 0), **V: 38.** pen. David Luiz, 45.+2., **56.** Fernando Torres, **51.** Gary Cahill, **63.** Juan Mata, **71.** Oscar – **46.** Joshua John; Donetskis Šahtar – Juventus 0 : 1 (0 : 0), **V: 56.** Olexander Kutšer (OMAVÄRAV)

Lõppseis: **1.** Juventus 12 punkti, **2.** Šahtar 10, **3.** Chelsea 10, **4.** Nordsjælland 1

F-ALAGRUPP:

Lille – Valencia 0 : 1 (0 : 1), **V: 36.** pen. Jonas; **Müncheni Bayern – Borisovi BATE** 4 : 1 (1 : 0), **V: 22.** Mario Gomez, **54.** Thomas Müller, **65.** Xherdan Shaqiri, **83.** David Alaba – **89.** Jegor Filipenko.

Lõppseis: **1.** Bayern 13, **2.** Valencia 13, **3.** BATE 6, **4.** Lille 3

G-ALAGRUPP:

Barcelona – Benfica 0 : 0; **Glasgow Celtic – Moskva Spartak** 2 : 1, **V: 21.** Gary Hooper, **81.** pen. Kris Commons – **39.** Ari. **Lõppseis:** **1.** Barcelona 13, **2.** Celtic 10, **3.** Benfica 8, **4.** Spartak 3

H-ALAGRUPP:

Manchester United – CFR Cluj 0 : 1 (0 : 0), **V: 56.** Luis Alberto; Braga – Galatasaray 1 : 2 (1 : 0), **V: 32.** Mossoro – **58.** Burak Yilmaz, **78.** Aydin Yilmaz **Lõppseis:** **1.** Manchester United 12, **2.** Galatasaray 10, **2.** Cluj 10, **4.** Braga 3

FILMIDE SHREK JA KUNG FU TEGIJATELT

JÕULUVANÄ ON MIDAGI ENAMAT, KUI LIHTSALT LEGEND

PERE

VIIS LEGENDI

Saal 1 3D eesti keeles! 14:40

Saal 1 3D vene keeles! 12:05 17:15

Saal 2 2D eesti keeles! 11:25

Saal 2 2D vene keeles! 15:50 (v.a. T)

Saal 2 3D eesti keeles! 18:05 (v.a. L, T)

Saal 6 2D inglise keeles! 17:40 (v.a. R)

A.Le Coq Sviit 3D eesti k! 14:30 (L-P)

Gerard BUTLER

Jessica BIEL

Catherine ZETA-JONES

Uma THURMAN

Dennis QUaid

MS12

SUHETE MÄNGUVÄLJAK

Saal 6 12:00 (v.a. L, N) 17:05 19:25

Saal 6 22:15

OSCAR® VÕITJAST LAVASTAJA ANG LEE DUS FILM

PII ELU 3D

KINODES 21. DETSEMBRIST

Päästesalk! AEROAUTOD 3D

Saal 2 3D eesti keeles! 13:40 (v.a. P)

Saal 3 3D eesti keeles! 11:30 15:45 (v.a. P, E) 17:30 (ainult P)

Saal 6 3D vene keeles! 11:20 (v.a. N) 15:30 (v.a. N)

Disney PIXAR

KALAPOEG NEMO 3D

EESTI KEELES! KINODES 21. DETSEMBRIST

KALAPOEG NEMO 3D EELLINASTUSED!

Saal 2 PERE 13:40 (ainult P) eesti keeles! 18:05 (ainult L)

Saal 5 vene keeles! 11:50 (ainult L)

Saal 7 vene keeles! 16:20 (ainult P)

FRANKENWEENIE 3D PERE

Saal 3 14:55 (ainult P) 18:00 (v.a. P, E)

TULEGA TULE VASTU K12

Saal 3 13:35 (v.a. P) 20:05 22:20

SEENELKÄIK eesti keeles, venek sub! L

Saal 4 17:20

Saal 6 13:25 (v.a. N)

DEEMONID K14

Saal 4 12:30 (v.a. P) 21:55

TEEL PÕHJA Saal 4 15:00 (v.a. P) K12

ARGO Saal 4 19:20 K12

VAPRAKE PERE

Saal 4 12:30 (ainult P) 15:00 (ainult P)

eesti keeles!

Coca-Cola PLAZA

www.forumcinemas.ee

mobile.forumcinemas.ee

INFO TELEFONILT 1182

ÖNNETERAAPIA K12

Saal 5 14:20 (v.a. L, N) 21:45

RASKEKAAL MS12

Saal 6 19:50

MET OOPER: TITUSE HALASTUS L

Saal 7 19:00 (ainult E)

PILVEATLAS MS12

Saal 7 11:40 (v.a. P, E) 15:10 (v.a. P) 20:50 (v.a. E, N)

LINDPRIID EELLINASTUS! K14

Saal 7 20:50 (ainult N)

VIDEVIKU SAAGA: KOIDUKUMA OSA II

Saal 8 11:35 14:10 16:40 19:10

SEITSE PSÜHHOPAATI K14

Saal 8 21:40

360 MS12

Saal 9 11:55 17:10 19:35

HOLY MOTORS K12

Saal 9 14:45 22:00

*A.Le Coq Sviiti seansid tööpäeviti alates 17:00, nädalavahetustel ja pühadel 13:00

Piletihinnad: E-N ja reede kuni kl 18:00 tavapilet 4,50€/lastepilet 2,50€, 3D-pilet 5,00€/lastepilet 3,50€. E-N alates kl 18:01 tavapilet 5,00€/lastepilet 2,70€, 3D-pilet 7,00€/lastepilet 3,70€. Reede (alates 18:01), L-P ja riiklikel pühadel tavapilet 6,50€/lastepilet 2,90€, 3D-pilet 8,00€/lastepilet 3,90€. A.Le Coq Sviit E-N pilet 17€, R-P pilet 21€

TÄNA KINOS ARTIS:

Artis KUNST ON KINOS

EUROPA CINEMAS

MEDIA-PROGRAMME OF THE EUROPEAN UNION

TEEL PÕHJA

12:30 18:40

360

14:20 16:30 21:20

EKSITUS

14:40 19:00

www.kinosoprus.ee | Vana-Posti 8, Tallinn | Tel. 644 1919

TÄNA KINOS SÕPRUS:

KINO SÕPRUS

EUROPA CINEMAS

MEDIA-PROGRAMME OF THE EUROPEAN UNION

PARIS KINO - AASTAST 1955

HOLY MOTORS

18:00 20:30

0712

Ja kui me elaksime kõik koos? 10:30

Amontillado / Gracias a la vida 11:00

Zambesia - 2D versioon, eesti keeles 12:30

Teel põhja 12:30 | 18:40

360 14:20 | 16:30 | 21:20

Eksitus 14:40 | 19:00

Deemonid 16:30

Mängurid 21:00

www.kino.ee | Estonia pst. 9, Tallinn | Solarise keskus | Tel. 663 1380

Elion

Vabadus nautida

JÕULUJAZZ

12.12 19.00 Nokia Kontserdimaja

KURT ELLING (USA)

& Estonian Dream Big Band

Piletid Piletilevi ja TicketPro müügikohtades.

Jazzkaare info 6660030 ja piletid@jazzkaar.ee

www.jazzkaar.ee

ERGO

EestiPäevaleht

MY CITY HOTEL

TALLINN

Tõmba piletid telefoni!

Piletilevi mobiilirakendusega on sinu piletid alati kindlas kohas – sinu telefonis.

Appi saamiseks skänni QR-kood või ava mobiilbrauseris: piletilevi.ee/nutipilet

PILETILEVI 15

kultuur on lähedal aastat

Elion

Vabadus nautida

Juba pühapäeval!

JÕULUJAZZ

P 9.12 kell 17 Tallinna Jaani kirik

Tõnis Mägi, Liidia Mägi, Mirt Mägi, Raadio laululapsed Kadri Hundi juhatusel & Siim Aimla ansambel

Piletid müügil Piletilevi müügikohtades.

Jazzkaare info 6660030 ja piletid@jazzkaar.ee

www.jazzkaar.ee

ERGO

EestiPäevaleht

MY CITY HOTEL

TALLINN

kuulutus.lehed.ee |

Nüüd kuulutuste tellimine veelgi lihtsam. Vali rubriik, kirjuta tekst ja tasu – kõik ühest kohast! Reakuulutusi saab anda internetis aadressil kuulutus.lehed.ee, e-postiga anni.koppel@lehed.ee ning kõikides Eesti Posti kontorites üle Eesti. Info telefonil 680 4506.

KONTSERT

PÜHADEMUUSIKA

Mari Kalkun
Riho Sibul

T 25. detsember - Tartu Salemi kirik kell 19.00

K 26. detsember - Tallinna Kaarli kirik kell 19.00

N 27. detsember - Võru kultuurimaja Kannel kell 19.00

R 28. detsember - Viimsi Püha Jaakobi kirik kell 19.00

www.kontsert.ee

ARSISE kellade ansambli
JÕULUKONTSERDID

Kaastegevad Rahvusooper Estonia solistid
Oliver Kuusik ja Rauno Elp

15.detsembril

kl 12 Türi kultuurimaja
kl 18 Võru kultuurimaja

16.detsembril

kl 12 Põlva kultuurikeskus
kl 17 Jõgeva kultuurimaja

22.detsembril

kl 14 Jõhvi Mikhli kirik *

kl 18 Rakvere Kolmainu kirik

23.detsembril

kl 14 Haapsalu Toomkirik
kl 18 Rapla kirik

25.detsembril

kl 12 Estonia kontserdisaal *

kl 18 Pärnu Eliisabeti kirik *

26.detsembril

kl 12 Valga kultuurikeskus
kl 19 Tartu Jaani kirik *

Piletid Piletilevist, *Piletimaailmast ja enne kontserti kohapeal

www.arsis.ee

E-KIRJAD TÕESTAVAD:
keskkonna-
minister
hämab

Eesti kõige
kõrgema tasuga
ametnikuks sai
bulgaarlane

Ahvatlev ja
ohtlik: lapsed
energiajookide
küüsis

6. detsember 2012

EESTI EKSPRESS

Telli nüüd Eesti Ekspress ja sõida
Kairosse või Pekingisse!
Vaata www.ekspress.ee/avastamaailma

Laen

Laen kinnisvara tagatisel.

ASA&O LaenuGrupp. Tartu mnt 29 Tln. 6486083 www.aolaenuud.ee Tutvuge tingimustega, konsulteerige asjatund-jatega.

Müük

Müüa lõhutud kuivad ja märjad küt-tepuud. Tel 509 2933

Müüa soodsas hinnaga talusealiha. Info tel 505 9151 või 5354 3002

Müügil looduslikud seebid taruvai-gu ja meega. Samuti ka kõik muu mesin-dusega seonduv. info@mesinduspood.ee, www.mesinduspood.ee. Tel 653 9348

Müügis palju kasutatud kontori-mööblit. Defekte võib ka leiduda. Tä-hetorni 21-j Tall. E-R 10-17 Kauplusaldu APUNEKS OÜ

Berni alpi 3 kuused töutunnistusega kutsikad. Tel 5330 7060

Ost

Reval Antiik ostab vanu maale, münte, kuld- ja hõbesemeid, märke, mööblit, raamatuid, jms. Pakkuda võib kõike, mis tundub olevat vana. Müüriwahe 2, 6440747, 511 8825

Teenused

KAARDID ENNUSTAVAD
Tel 9001727 24 h, h 1,09€/min
www.ennustus.ee

NÕUANDELIIN tel 900 5020.
Kui elumure vaevab ja vajad hingeabi, anname soovitusi. Vastame eraelu, töö ja tervise küsimustele. Kõne hind 0,97€/min.

Õmblusmasinate remont,
tel 656 6063, 551 6633, Rosmann.

Töö

Pakume tööd E-kategooria autoju-hile. Vajalik on eelnev sõidukogemus ja digisõidumeeriku kaart. Töö Euroopas ja Skandinaavias. Info tel 677 5818.

Ehitus/remont

Üldehitus-, remondi-, siseviimistlustööd Tallinna lähimübuses. Tel. 5664 6336

Tervis

Uus ja eksklusiivne massaažisalong ootab lõõgastavale massaažile. Tel 5382 0188.

Parapsühholoog Ž. Stepanjan aitab alkoholi- ja nikotiinisõltuvuse, ülekaalulisuse, radikuliid ja stressi puhul. Konsultatsioon. Tel 5858 8910.

Teated

Elion Ettevõtted Aktsiaselts (edaspidi: Elion) teatab, et muudab alates 07.01.2013 toote „Ärilahendus 2.0“ hinnastamisloogikat ning sellega kaasevalt ka tootetingimusi. Muudatus seisneb võimaluses edaspidi valida toote Ärilahendus 2.0 raames teenuseid eraldi seivate komponentidena. Hinnastamisloogika muudatusega ei kaasne muudatusi olemasolevate klientide teenuste hindades. Muudetud tootetingimused ja hinnakiri jõustuvad 07.01.2013 ning on kättesaadavad Elioni veebilehel www.elion.ee ja Elioni poodides alates 07.12.2012. Klientidel, kes ei soovi muutunud tootetingimuste alusel teenuse kasutamist jätkata, on õigus soovi korral teenuse kasutamisest loobuda ja selle kasutamise aluseks olev lepinguline suhe üles öelda, teatades sellest Elionile enne 07.01.2013. Klient, kes lepingulist suhet üles ei ütle, loetakse alates 07.01.2013 tootetingimuste muudatustega vaikimisi nõustunuks.

Saku Vallavalitsus teatab: Saku Vallavalitsuse 28.11.2012. a korraldusega nr 1016 kehtestati Saku vallas Kasemetsa külas Liblika tee 6 kinnistu ja lähiala detailplaneering. Planeeringu ülesanne on ehitusõiguse määramine ja krundi piiride muutmine. Planeeringuga nähakse ette Liblika tee 6 kinnistule ühe üksiklamu, abihoone ja kasvuhoone ehitamist. Detailplaneering on vastavuses Saku

valla üldplaneeringuga. Planeeringuala suurus on ca 4150 m². Vt <http://sise.sakuvald.ee/dp/>. Saku Vallavalitsus teatab: Saku Vallavalitsuse 28.11.2012. a korraldusega nr 1017 kehtestati Saku vallas Roobuka külas Lordi kinnistu detailplaneering. Planeeringu ülesanne on kinnistu kaheks elamukrundiks jaotamine ning ehitusõiguse määramine, lisaks olemasolevale, ühe uue üksiklamu ehitamiseks. Detailplaneering on vastavuses Saku valla üldplaneeringuga. Planeeringuala suurus on ca 10 060 m². Vt <http://sise.sakuvald.ee/dp/>.

Saku Vallavalitsus teatab: Saku Vallavalitsuse 28.11.2012. a korraldusega nr 1015 algatati detailplaneering, anti lähteseisukohad ning jäeti algatamata keskkonnamõjude strateegiline hindamine Saku vallas Kasemetsa külas Rimmelga tee 2 kinnistul. Planeeringu ülesanne on kinnistu hoonestusala piiritlemine ja ehitusõiguse määramine, lisaks olemasolevale üksikelamule, abihoone ja/või üksiklamu laienduse ehitamiseks. Planeeringuga haaratud maa-ala suurus on ca 2700 m². Vt <http://sise.sakuvald.ee/dp/>.

Saku Vallavalitsus teatab: Alates 17.12.2012 kuni 30.12.2012 on tööaegadel Saku Valla Maja (Saku, Teaduse 1) teise korruse stendil avalikul väljapanekul Saku valla Saku aleviku Mooni tn 10 kinnistu detailplaneering. Planeeringu ülesanne on Mooni tn 10 (endine Jõe krunt 12a) kinnistu ehitusõiguse määramine üksikelamu ehitamiseks. Detailplaneering on vastavuses Saku valla ning Saku aleviku ja lähiala üldplaneeringutega. Planeeringuala suurus on ca 1140 m². Avaliku väljapaneku jooksul on Teil õigus esitada detailplaneeringu kohta kirjalikke ettepanekuid või põhjendatud vastuväiteid. Planeeringuga saate tutvuda ka Saku valla kodulehel <http://www.sakuvald.ee/26446>.

Riskikapitalifondi GILD Arbitrage (edaspidi „Fond“) osakuomanike üldkoosoleku teade Asi GA Fund Management (registrikood 11373715, asukoht ja aadress Roosikrantsi 11, 10119 Tallinn) juhatus kutsub kokku Fondi osakuomanike üldkoosoleku 17. jaanuaril 2013. a algusega kell 12.00 Rärvala pst 8, Tallinn asuvas voldiks saalis. Osakuomanike registreerimine algab kell 11.00. Üldkoosoleku eesmärgiks on anda ülevaade Fondi varade realiseerimise protsessist, Fondi ja AS-i GA Fund Management tegevuse jätkamise perspektiividest ning otsustada Fondi likvideerimine, täpsemalt on päevakorras järgmised teemad: (I) ülevaade Fondi varade realiseerimise protsessist; (II) ülevaade Asi GA Fund Management võimaliku maksejõuetuse riskiga seotud asjaoludest; (III) ülevaade Asi GA Fund Management maksejõuetuse saabumisega kaasnevatest tagajärgedest Fondi valitsemisele; (IV) ülevaade Fondi üldkoosoleku otsustuspädevustest; (V) Fondi likvideerimise otsustamine. Täpsemad ettepanekud ja selgitused eeltoodud päevakorrapunktide kohta edastab AS GA Fund Management osakuomanikele hiljemalt kolm päeva enne Üldkoosolekut e-kirja teel. Üldkoosolekul osalemiseks õigustatud osakuomanikud määratakse vastavalt Fondi tingimuste punktile 12.6. Üldkoosolekul osalemiseks peavad Osakud olema registreeritud Osakuomaniku nimele Eesti Väärtpaberite Keskregistris hiljemalt 3. jaanuari 2013. a päeva lõpu seisuga. Üldkoosolekule registreerimisel palume füüsilistel isikutel esitada pass või ID kaart, esindajal lisaks volikiri; juriidiliste isikute seadusjärgsetel esindajatel esitada pass või ID kaart ja koopia kehtivast äriregistrikaardist ning volitatud esindajatel lisaks eelpool toodud dokumentidele juhutuse poolt väljastatud volikiri. Lisainfo: Tel + 372 6 802 680, e-mail: info@gafm.ee

Saue Vallavalitsus teatab, et Saue Vallavalitsuse 11.09.2012 korraldusega nr 638 vastu võetud Laagri alevik Kärbi 2 kinnistu detailplaneeringu avaliku väljapaneku jooksul (16.10.2012-30.10.2012) esitati detailplaneeringu kohta 1 vastuväide. Saue Vallavalitsus vastas kirjalikult ja korraldas 03.12.2012 Saue vallamajas detailplaneeringu avaliku arutelu, millest avalikkus osa ei võtnud.

Kutsume Teid toetama pildiraamatute valmistamist nägemispuudega lastele*

Puuteraamatuid teevad Tallinna Ülikooli tööõpetuse osakonna üliõpilased ja valmistööd antakse tasuta Eesti Pimedate Raamatukogule. Töövahendite ja materjali ostuks kogume annetusi 5, 8 või 12 eurot.

* Lähem info: www.tlu.ee/kompimisraamat

Tanuga Sihtasutus Tallinna Ülikooli Arendusfond, Swedbank a/a 221027308797

●●● Eesti Päevaleht

//// Eesti Kontsert

E 10. detsember kell 19
Estonia kontserdisaal

T 11. detsember kell 19
Vanemuise kontserdimaja

K 12. detsember kell 19
Jõhvi kontserdimaja

N 13. detsember kell 19
Pärnu kontserdimaja

R 14. detsember kell 19
Paide kultuurikeskus

ETHEL CAFFIE-AUSTIN SINGERS (USA) Ethel Caffie-Austin, Linda Renee Hawkins, Quandora Louise Hornbuckle, Delnora McCullar Roberts. Ehedat gospelmuusikat otse algallikatest.

Info tel Tallinnas 614 7760, Tartus 737 7537,
Pärnus 445 5800, Jõhvis 33 42 000, www.concert.ee

Kirjanike Maja

Kirjanike Maja musta laega saalis, Harju 1, Tallinn

12. detsember kell 18.00

IDA LÄHEDUS JA KAUGUS

Ida kultuuri ja kirjanduse mõistatavusest tänapäeva eesti lugejale mõtisklevad

HASSO KRULL,
CAROLINA PHELGAS JA MATHURA

MUSITSEERIB KRISTA JOONAS (bansuri)

Info telefonidel 6 276 410 ja 6 276 412

Pilet 2 eurot, (üli)õpilastele ja pensionäridele 1 euro

AEG KAUBELDA!

Holmes & Meyers kutsub metsaomanikke läbi rääkima metsas planeeritavate raiete üle.

Ostame kasvava metsa raieõigust. Pakkuda võib lageraieid harvenduseni.

ERIPAKKUMINE! Pakume kasvava lepiku eest head hinda.

Lõhutud küttepuid müük, tellimine: tel 600 5323

HOLMES & MEYERS

Metsaõbralik ettevõtmine

tel 5553 3064, 5554 0620

e-post info@holmesmeyers.eu

Mälestame head grupikaaslast

LAURI SCHMIDTI

ja avaldame kaastunnet lähetastele

TEMTI kursusekaaslasel RB grupist

Avaldame siirast kaastunnet Janec Pärnale

ISA

kaotuse puhul

DSV Transport AS

TALLINNA LINNA TEATER

Festival Talveöö unenägu 17. – 21. detsembril

Tahame luua näitemängu, mis muudaks maailma (Tšiili) 19., 20., 21. detsembril 18.00

Viimane proov (Peruu) 19., 20. detsembril 20.00, 21. detsembril 18.00

Kassa: 66 50 800

www.linnateater.ee

TIPOLIIN KINNISVARABÜROO

VELJO TARVIS

tel. 5647 1516,
tel. 657 6301

veljo@tipoliin.ee
www.tipoliin.ee

OSTAME - MÜÜME - ÜÜRIME

TEIE KINNISVARA

Kiire ja korrektne vormistamine.

15 a. tökogemus.

Konsultatsioon tasuta!

VEO- ja KOLIMISTEENUS

Siiras kaastunne Sulle, kallis Rines, isa

MATI TAKELI

surma puhul

Kolleegid Viimsi Koolist

Mälestame head kursusekaaslast

IVI TINGRET

ja avaldame kaastunnet lahkunu lähedastele

Tartu Ülikooli 1955. a ajaloo osakonna lõpetajad

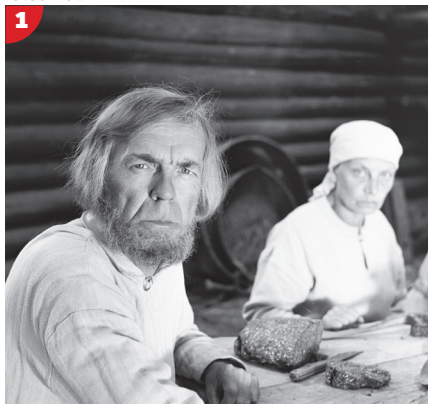
Avaldame kaastunnet Aimar Allandile

ISA

surma puhul

Põhja prefektuuri kriminalistikatalitus

Fotod: Tallinnfilm

-1- Tammaru peremees (Arnold Sikkell) ja perenaine (Evi Rauer)
-2- Tiina (Ene Rämmeld) metsas **-3- Margus (Evald Hermaküla) ja Tiina** **-4- Teistsugune Tiina pälvib külaelanike halvakspanu.**
-5- Margus ja Mari (Malle Klaassen)
-6- Tiina ei peljanud õnnetuse ohvriks langenud Margusele appi minna.

Filmiklassika

Andres Laasik
toimetaja

FAKTE FILMIST

- Noort Tiinat mängis Doris Kareva, kelle heledad juuksed värviti selle rolli jaoks mustaks.
- Tiina rolli kaaluti ka Mare Garšneki, kes oli mänginud Kaljo Kiisa filmides „Me olime 18-aastased” ja „Hullumeelsus”.
- Tõnu Mikiveri ja Evald Hermaküla kõrval oli Marguse rolli kandidaat Kalju Komissarov.
- Leida Laius võttis Ene Rämmeldi oma filmi „Kõrboja peremees” (1979) assistendiks.
- 1977. aastal ekraniseeris väliseestlane Edmund J. Martin „Libahundi” filmiks „Tiina”. Sellele kirjutas muusika Taavi Virkhaus. Veel on Rainer Sarnet teinud teatrimüsteeriumi-filmi „Libahundi needus”.

FILMISARJA 34. FILM

„Libahunt”

- **Autor:** August Kitzberg
- **Stsenaristid:** Leida Laius ja Lembit Remmelgas
- **Režissöör:** Leida Laius
- **Operaator:** Algimantas Mockus
- **Helilooja:** Veljo Tormis
- **Kunstnik:** Linda Vernik
- Osades:**
- **Tiina** – Ene Rämmeld
- **Väike Tiina** – Doris Kareva
- **Mari** – Malle Klaassen
- **Väike Mari** – Külli Song
- **Margus** – Evald Hermaküla
- **Väike Margus** – Rein Valter
- **Tammaru peremees** – Arnold Sikkell
- **Tammaru perenaine** – Evi Rauer
- **Vanaema** – Elsa Ratassepp
- **Jass** – Leonhard Merzin
- **Esilinastus** 6. jaanuaril 1969

Eesti filmiklassika

●● „Libahunt” tuleb müügile homme koos Eesti Päevalehe nädalalõpuväljaandega LP. Hind 4,99 eurot

Libahundi Tiina on teistsugune

Filmi „Libahunt” peategelast Tiinat mänginud Ene Rämmeldi mälestuste järgi tegutses teose loomise ajal lavastaja Leida Laiuse vastu kolmest mehest koosnev vandenõu. Laiusele olevat loopinud kõikaid kodaraisse filmi kaasstsenarist ja Tallinnfilm peatoimetaja Lembit Remmelgas, filmi toimetaja Lennart Meri ja leedulasest operaator Algimantas Mockus. Remmelgas ja Meri olid väljapaistvad literaadid, kes olid andnud kolm veretilka filmikuradile. Mockus oli aga hea operaator, kes oli end Tallinnfilmis juba tõestanud „Jäämineku” kaunite kaadritega.

Rämmeldi mälestustest ei tohiks teha järeldust, et need kolm meest tahtsid kogu hingest näha Laiuse läbikukkumist, kuid tähelepanuta ei maksa seda vastasseisu juttu ka jätta, sest Rämmeld ja Laius olid lähedased ja oletatavasti kuulis Tiina osatäitja vastasseisust Laiuse suu kaudu.

Võttegrupi tähtsate tegijate seas olnud vastuoludest räägib seegi, et „Libahundi” juhtumit – teemaks loomevabadus – arutati 1968. aasta kevadel Eesti kinoliidus, mida tolal nimetati kinematografistide liiduks. Neile aruteludele tuli järg, kus tegijad nõudsid endale rohkem loomeõigusi, ning üks ideoloogide ja suunajaid oli seejuures „Libahundi” toimetaja Lennart Meri. Filmirahva eneseteadvus suurenes ja selle viljad – „Viimne reliikvia” ja „Kevade” – kergitavad praeguseni rahvusliku filmikunsti mai-

net. Klapi puudumisest „Libahundi” tegijate vahel räägib ka tõsiasi, et pärast suurt Vilniuses tehtud paviljonivõtete perioodi jäi töö katki ja seda otsustati uuesti alustada. Studiosse chitatud Tammarude talu praagiti välja koos Marguse osatäitjaks leitud Tõnu Mikiveriga. Teisele ringile mindi Evald Hermaküla ja Kanepisse loodusesse chitatud taluga.

Küllap „Libahundis” kaasa löönud kanged mehed ei arvestanud piisavalt tõsiasja, et filmi teeb ikkagi lavastaja. Laiuse kohta on kolleegid öelnud, et ta oli võimsa intuitsiooniga naine, kellel otsuste langetamine käis raskelt, aga nende otsuste selgitamine lausa vaevaliselt. Filmi tegid inimesed, kes rääkisid üksteisest mööda. Kuid val-

Laiuse kohta on kolleegid öelnud, et ta oli võimsa intuitsiooniga naine.

mis „Libahunt” sai ja õnnetut kõiku arvestades sugugi mitte ebaõnnestunult. Paremat Kitzbergi igihalja klassika ekraneeringut lihtsalt pole.

Tähtsa teose kramp

Filmi kunstiline probleem ongi klassikateosega seotud paratamatu mütologiseeritus. Tegemist on tähtsa näitemänguga, millega on avatud teatrimaju, mida on teatreis palju mängitud ja kirjandustunni jaoks koolipõlves loetud. Selline

KOLM KÜSIMUST

Rämmeld: Tiina oli vabadusvõitleja

●● **Ene Rämmeld, praegu „Libahundi” vaadates jääb mulje, et Laiusele oli kõige olulisem just eristumise teema. Kas sellest oli juttu ka Laiusega rolli arutades?**

Leida otsis väga-väga Tiinale osatäitjat, kellel poleks mitte ainult teistsugune välimus, vaid ka mõtlemine. See film tehti sügaval Nõukogude ajal ja Leida oli tõeline kangelanna, et ta selle filmi üldse läbi sai suruda. Leida rõhutas mulle kogu aeg, et Tiina on mõtleja. Pärast filmi väljatulemist rõhutati aga just minu teismoodi vältimust, kuigi tegelikult oli Tiina ikka täitsa vabadusvõitleja. Ega meil palju selliseid naisi pole, kes hambaid näitavad.

●● **Millised suhted olid teil Laiusega võtteplatsil?**

Ma olin eriline ja karakteriga, aga ma olin ka küllalt kaval ja sain kogenematuses hoolimata aru, et režissöör on nagu kapten laevas. Iga hinna eest tahtsin teha, mida Leida soovis. Aga Leida sai võtteplatsil ka teistega hästi läbi.

●● **Kas teie tegite Tiina või tegi Tiina tegelaskuju teid?** Pärast filmi olin ma ju täpselt selline nagu filmis, ainult miniseelik oli seljas. Mind tunti väga-väga palju ära. Tiina jälitas mind kogu aeg, see segas mind väga. **Mari Peegel**

staatus seab omad nõuded ja staatuse krambist on vaja üle saada nii tegijatel kui ka vaatajatel, et filmilinale ilmuksid alalised ja ajatud väärtused, mis on klassikas talle.

Laiuse „Libahundi” nüüdisajaks kõige kõlavam sõnum on seotud Rämmeldi osatäitmise-ga. Kas just näitlejamänguga, pole kindel, sest kedagi võõrast Rämmeld ei kehanud. Ta lihtsalt oli Tiinana teistsugune. Teistsugune kui Tamm-arud ja külarahvas. Film on arutlus sallivusest, sest lugu vaatles teistsuguse õigust olemas olla.

Huvitaval kombel ei kirjuta tollane kriitika teistsuguseks olemisest ja sallivusest. Kas nende teemade nimetamine oleks ületanud mingite tabude piiri? Kas see oleks 1969. aastal paistnud pealekaebamisena? Teisitimõtlemine oli nõukaajal teadagi mis...

Andekas ja tark inimene võtab ikka õppust. Laiuse järgmistest filmidest pole seotud ei fakte ega legende riidude ja lahkarvamuste kohta. Vastupidi, Laiusega koostööd teinud Arvo Iho jaoks oli filmitegemine nii imelihtne, et ta otsustas iseseisvaltki lavastamist proovida. ●

LEHT + DVD

ISSN 1406-0779

●●● **Eesti Päevaleht**

© Kõik Eesti Päevalehes avaldatud artiklid, fotod ja illustratsioonid on autoriõigusega kaitstud teosed, mille kasutuse reeglid on sätestatud autoriõiguse seaduses. Rõhutame, et nende reprodutseerimine ja levitamine ilma AS-i Eesti Ajalehed kirjaliku nõusolekuta on keelatud. Toimetusel on õigus kaastoid nende selguse huvides toimetada ja lühendada. / Kaastoid ei tagastata ega retsenseerita. / Kaebuste korral ajalehele sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eal.ee, või tel 646 3363

Peatoimetaja: Urmo Soonvald, 680 4400

Toimetus: Narva mnt 13, 10151 Tallinn, 680 4400, faks 680 4401, e-post mail@epl.ee **Eesti uudised** 680 4400, **kohalikud uudised** 322 3487, **välisuudised** 680 4455, **ÄriLeht** 680 4400, **arvamus** 680 4450, **kultuur** 680 4470, **sport** 680 4490. **Tellimine** 680 4444, **tellimine välismaale** KE Ajakirjanduse OÜ 641 1753, **reklaam** 680 4500. **EPL Online** www.epl.ee Väljaandja: AS Eesti Ajalehed, rg-kood 10004521

LEHT

ISSN 1406-8869